

2005 gruodžio 22
Nr. 24

Lietuvos
Katalikų
Bažnyčios
informacijos
centro
leidinys

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Šiame numeryje:

Popiežius

Jo Šventenybės Benedikto XVI žinia Pasaulinės taikos dienos proga 2

Bažnyčia Lietuvoje

Paminėtos Vatikano II Susirinkimo 40-osios metinės 4

Konferencija deklaracijos *Nostra aetate* 40-mečiui paminėti 8

Susitikimas su Sergejumi Kovaliovu Kauno arkivyskupijos kurijoje 11

Homilijos

VIEŠPATIES APSIREIŠKIMAS
Trys Karaliai (B) 14

ATGIMTI IŠ VANDENS
Jėzaus krikštas (B) 15

DIEVO AVINĖLIS
2 eilinis sekmadienis (B) 16

Dokumentai

Popiežiškoji krikščionių vienybės taryba
MEDŽIAGA MALDOS UŽ KRIKŠČIONIŲ VIENYBĘ SAVAITEI 17

Bažnyčia pasaulyje

Popiežius: tęsti Vatikano II Susirinkimo pradėtą atsinaujinimą 27

Saugotis klaidingo laisvės supratimo 27

Dievas visada arti savo kūrinių 27

Popiežius ragina tęsti katalikų ir ortodoksų dialogą 28

Jo Šventenybės Benedikto XVI žinia Pasaulinės taikos dienos proga

2006 m. sausio 1 d.

TIESOJE – TAIKA

1. Tradicine žinia Pasaulinės taikos dienos proga naujų metų pradžioje visiems pasaulio vyrams bei moterims, pirmiausia asmenims, kenčiantiems dėl smurto ir ginkluotų konfliktų, kupinas vilties troškstu nuoširdžiai palinkėti giedresnio pasaulio, kuriame daugėtų žmonių, individualiai ar kolektyviai besistengiančių žengti teisingumo ir taikos keliais.

2. Iš pradžių norėčiau nuoširdžiai padėkoti savo pirmtakams, didiesiems popiežiams bei išvalgiams taikos skatintojams Pauliui VI ir Jonui Pauliui II. Gaivinami Palaiminimų dvasios, jie daugybėje istorijos įvykių, ženklinių jų pontifikatus, mokėjo išvelgti Dievo, niekada nenustojančio rūpintis žmonių giminės likimu, apvaizdinimą veikimą. Kaip nenuilstantys Evangelijos šaukkliai, jie nuolatos kvietė visus, imant skatinti taikų sugyvenimą visose žemės dalyse, pradėti nuo Dievo. Šio jų iškilaus mokymo krypties laikosi ir mano pirmoji žinia Pasaulinės taikos dienos proga: ja noriu dar kartą patvirtinti tvirtą Šventojo Sosto pasiryžimą toliau tarnauti taikos reikalui. Pats Benedikto vardas, kurį pasirinkau savo išrinkimo į Petro sostą dieną, liudija mano nepajudinamą išpareigojimą taikai. Per tai norėjau parodyti savo artumą ir šventajam Europos globėjui, taikos civilizacijos visame žemyne įkvėpėjui, ir popiežiui Benediktui XV, pasmerkusiam Pirmąjį pasaulinį karą kaip „bergždžias skerdytes“ (1) ir dėjusį pastangas, kad visi pripažintų motyvų taikos naudai viršenybę.

3. Šiuometė apmąstymų tema „Tiesoje – taika“ išreiškia įsitikinimą, jog žmogus visada, kai yra apšviečiamas tiesos spindesio, beveik savaime pasuka taikos keliu. Vatikano II Susirinkimo, pasibaigusio prieš 40 metų, pastoracinėje konstitucijoje *Gaudium et spes* teigiama, jog žmonijai nepavyks sukurti tikrai žmoniškesnio pasaulio visiems visos žemės žmonėms, jei tas nebus daroma atsinaujinusia dvasia atsivėrus taikos tiesai (2). Tačiau kas norima pasakyti žodžiais „taikos tiesa“? Norint tinkamai į tai atsakyti, būtina neišleisti iš akių, kad taika nėra tiesiog ginkluotų konfliktų nebuvimas, bet laikytina „tvarkos, kurią žmonių visuomenei įdiegė dieviškasis Steigėjas ir kurią turi įgyvendinti vis tobulesnio teisingumo trokštantys žmonės“, vaisiumi (3). Kaip mylinčio Dievo nustatytos ir panorėtos tvarkos padarinys, taika turi savo vidinę bei nenugalimą tiesą ir atsiliepią į mumyse nesunaikinamai gyvą troškimą bei viltį (4).

4. Taip apibrėžta, taika prieš akis iškyla kaip dangiška dovana ir dieviška malonė; ji reikalauja imtis didžiausios atsakomybės: visomis plotmėmis – tiesos, teisingumo, laisvės ir meilės – pritaikyti žmogaus istoriją prie dieviškosios tvarkos. Kai nebesilaikoma transcendentinės dalykų tvarkos ir nebegebiama dialogo „gramatika“, kuri yra žmogaus širdyje įrašytas visuotinis moralės įstatymas (5), kai stabdomas bei apsunkinamas visapusiškas asmens vystymasis ir jo pamatinių teisių apsauga, kai tokia daugybė žmonių priversti pakelti nepakenčiamą neteisingumą bei nelygybę, kaip galima tikėtis taikos gėrio įgyvendinimo? Juk tada trūksta esminių elementų, suteikiančių tokio gėrio tiesai pavidalą. Šventasis Augustinas apibūdino taiką kaip *tranquilitas ordinis* (6), tvarkos ramybę, tai yra kaip padėti, galiausiai leidžiančią pilnatviškai gerbti bei įgyvendinti žmogaus tiesą.

5. Tad kas gali trukdyti taiką įgyvendinti? Pačioje pirmoje Šventojo Rašto knygoje – *Pradžios* knygoje aikštėn iškeliamas melas, istorijos aušroje ištartas būtybės su dvišaku liežuviu, Jono vadinamos „melo tėvu“ (*Jn 8, 44*). Melas taip pat yra Biblijos paskutinėje, *Apreiškimo*, knygoje minima nuodėmė, užtverianti melagiams kelią į dangiškąją Jeruzalę: „O laike lieka <...> visi, kurie mėgsta melą ir jį daro“ (22, 15). Su melu susijusi nuodėmės drama bei jos iškrypę padariniai, niokoje ir tebeniokojantys asmenų ir tautų gyvenimą. Užtenka prisiminti, kas yra įvykę per pastarąjį amžių, kai klaidingos ideologinės bei politinės sistemos programiškai klastojo tiesą ir primetė išnaudojimą bei priespaudą pribloškiančiai daugybei vyrų ir moterų, išnaikindamos ištisas šeimas ir bendruomenes. Kaip po tokių patirčių rimto nerimo gali nekelti mūsų laikų melai, sudarantys grėsmingą mirties scenarijų daugelyje pasaulio sričių karkasą? Autentiška taikos paieška turėtų prasidėti nuo suvokimo, kad tiesos ir melo problema neaplenkia nė vieno žmogaus ir kad ji yra esmingai svarbi taikai mūsų planetos ateičiai.

6. Taika yra nenumaldomas troškimas, glūdintis kiekvieno žmogaus širdyje nepaisant visų kultūrinės tapatybės savitumų. Todėl kiekvienas turi jausti pareigą šiam brangiam gėriui tarnauti bei stengtis, kad vogčia neįslinktų ir tarpusavio santykių neimtų nuodyti jokia netiesos forma. Visi žmonės priklauso vienai ir tai pačiai šeimai. Perdėtas jų skirtumų akcentavimas šiai pamatinei tiesai prieštarauja. Būtina susigrąžinti suvokimą, jog turime bendrą, galiausiai transcendentinę, paskirtį, kad galėtume tinkamiausiai išreikšti istorinius ir kultūrinius skirtumus, juos kitoms kultūroms priklausančiams asmenims ne priešpriešindami, bet su jais derindami. Būtent tokios paprastos tiesos daro taiką galimą; jos tampa nesunkiai suprantamos, jei turint tyras intencijas išsiklausoma į savo širdį. Taika tada pasirodo naujoje šviesoje: ne kaip tiesiog karo nebuvimas, bet kaip piliečių bendrabūvis teisingumo valdomoje visuomenėje, kur gėris, kiek įmanoma, įgyvendinamas kiekvieno iš jų labui. Taikos tiesa kviečia visus puoselėti vaisingus ir nuoširdžius santykius, akina ieškoti bei vaikščioti atleidimo ir susitaikymo keliais, garbingai elgtis kitų

atžvilgiu ir laikytis duoto žodžio. Pirmiausia Kristaus mokiniai, jausdami blogio grėsmę ir todėl dieviškojo Mokytojo išlaisvinančio įsikišimo poreikį, su pasitikėjimu gręžiasi į jį gerai žinodami, kad jis „nepadarė nuodėmės, ir jo lūpose nerasta klastos“ (1 Pt 2, 22; plg. Iz 53, 9). Juk Jėzus apibrėžė save kaip Tiesą asmenyje ir, viename regėjime kreipdamasis į *Apreiškimo* knygos regėtoją, išreiškė savo visišką pasibjaurėjimą tais, „kurie mėgsta melą ir jį daro“ (Apr 22, 15). Būtent jis atskleidžia visą tiesą apie žmogų ir istoriją. Jo malonės jėga leidžia būti tiesoje bei tiesa gyventi, nes Jis yra visiškai tiesus ir ištikimas. Jėzus yra tiesa, dovanojanti mums taiką.

7. Taikos tiesa turi galioti bei skleisti savo išganingą šviesą ir tragiškomis karo sąlygomis. Pastoracinėje konstitucijoje *Gaudium et spes* Vatikano II Susirinkimo tėvai pabrėžia, kad „per nelaimę karui jau kilus, tai dar nereiškia, kad kovojant su priešu visa yra leistina“ (7). Siekdama maksimaliai apriboti griaunamuosius karo padarinius, ypač civilių gyventojų atžvilgiu, tarptautinė bendrija sukūrė tarptautinę humanitarinę teisę. Daugeliu progų bei įvairiais būdais Šventasis Sostas, įsitikinęs, jog taikos tiesa egzistuoja ir kare, šią humanitarinę teisę parėmė, ragindamas ją gerbti bei nedelsiant įgyvendinti. Tarptautinė humanitarinė teisė laikytina viena iš labiausiai nusisekusių bei veiksmingiausių reikalavimo, kylančio iš taikos tiesos, išraiškų. Būtent todėl visos tautos šią teisę privalo gerbti. Ji brangintina, o jos teisingas taikymas laiduotinas atnaujinant ją aiškiais nuostatais, gebančiais atsižvelgti į kintančius šiandienų ginkluotųjų konfliktų scenarijus bei vis naujesnių ir įmantresnių ginklų naudojimą.

8. Esu dėkingas tarptautinėms organizacijoms bei visiems, kurie nepaliaujamai visomis išgalėmis darbuojasi, kad būtų taikoma tarptautinė humanitarinė teisė. Čia negaliu užmiršti nė gausybės karių, dalyvaujančių sudėtingose konfliktų sprendimo bei sąlygų, būtinų taikai įgyvendinti, atkūrimo operacijose. Jiems trokštu priminti Vatikano II Susirinkimo žodžius: „Kas tarnybą tėvynei atlieka kariuomenėje, telaiko save tautų saugumo bei laisvės gynėjais ir, tinkamai atlikdami savo pareigas, tikrai teprisideda prie taikos palaikymo“ (8). Būtent šiame reikliame fronte reiškiasi Katalikų Bažnyčios kariuomenės ordinariatų pastoracinė veikla: ir kariuomenės ordinarus, ir kariuomenės kapelionus visose situacijose bei aplinkose akinu, kad išliktų ištikimais taikos tiesos skleidėjais.

9. Iki pat šios dienos taikos tiesą dramatiškai į pavojų stato bei neigia terorizmas, savo grasinimais ir nusikalstamais aktais gebantis laikyti pasaulį, sukaustyta baimės ir nesaugumo. Mano pirmtakai Paulius VI ir Jonas Paulius II ne kartą atkreipė dėmesį į baisią teroristų atsakomybę ir smerkė mirtinų planų absurdiškumą. Šiuos planus iš tiesų įkvepia tragiškas ir sukrečiantis nihilizmas, kurį Jonas Paulius II nusakė šiais žodžiais: „Tas, kuris žudo vykdydamas teroro aktus, niekina žmoniją ir išreiškia nevirtį gyvenimo bei ateities atžvilgiu: vadovaujantis tokiu požiūriu, viskas gali atrodyti nekeština bei griautina“ (9). Teroristinius planus ir aktus gali įkvėpti bei palaikyti ne tik nihilizmas, bet ir religinis fanatizmas, šiandien dažnai vadinamas fundamentalizmu. Nuo pradžių nujausdamas fanatiško fundamentalizmo keliamą didelės sprogstamosios galios pavojų, Jonas Paulius II jį griežtai pasmerkė, įspėdamas neprimetinėti kitiems savo įsitikinimų apie tiesą, užuot siūlius juos laisvai pasirinkti. Jis rašė: „Stengtis prievarta primesti kitiems tai, kas laikoma tiesa, reiškia pažeisti žmogiškosios būtybės orumą ir galiausiai įžeisti Dievą, kurio paveikslas ji yra“ (10).

10. Atidžiau pažvelgus, nihilizmas ir fundamentalizmas su tiesa susiję klaidingu būdu: nihilistai neigia bet kokios tiesos egzistavimą, fundamentalistai kelia pretenziją į teisę primetinėti ją jėga. Nepaisant skirtingų ištakų bei reiškimosi įvairiose kultūrinėse aplinkose, nihilizmą ir fundamentalizmą vienija pavojinga panieka žmogui bei jo gyvybei ir galiausiai pačiam Dievui. Juk šio bendro tragiško rezultato pagrindą sudaro visos Dievo tiesos iškreipimas: nihilizmas neigia Dievo egzistavimą bei jo apvaizdingą buvimą istorijoje; fanatiškasis fundamentalizmas subjauroja Jo meile bei gailestingumu spindintį veidą, pamainydamas Jį pagal savo paveikslą pasidirdintais stabais. Analizuojant terorizmo šiuolaikinio reiškimo priežastis, pageidautina iš akių neišleisti ne tik politinių ir socialinių priežasčių, bet ir gilesnių kultūrinių, religinių ir ideologinių motyvų.

11. Mūsų epochoje žmonijos išgyvenamų grėsmių akivaizdoje visiems katalikams visame pasaulyje privalu intensyviau skleisti bei liudyti „taikos Evangeliją“, skelbiant, jog visos Dievo tiesos pripažinimas yra išankstinė ir būtina taikos tiesos stiprinimo sąlyga. Dievas yra Meilė, kuri gelbėja, mylintis Tėvas, trokštantis matyti, kad jo vaikai vienas kitą pripažįsta esant broliais bei seserimis ir stengiasi savo įvairiais talentais atsakingai tarnauti žmonių giminės bendrajam gėriui. Dievas yra neišsemiamą vilties, įprasminančios asmeninę bei kolektyvinę gyvenimą, versmė. Dievas, vienintelis Dievas, daro visą gėrio bei taikos darbą veiksmingą. Istorija įtikinamai parodė, kad kova su Dievu, siekiant išrauti jį iš žmogaus širdies, įbaugintą bei nuskurdintą žmoniją veda ateities neturinčių sprendimų link. Tai turėtų akinti krikščionis būti įsitikinusiais Dievo, kuris neatskiriamai yra tiesa ir meilė, liudytojais, išitraukiant į taikos tarnybą plataus ekumeninio bendradarbiavimo, taip pat bendradarbiavimo su kitomis religijomis bei visais geros valios žmonėmis dvasia.

12. Žvelgdami į dabartinę pasaulio situaciją, taikos statydinimo kelyje su pasitenkinimu galime pastebėti tam tikrų viltingų ženklų. Galvoje, pavyzdžiui, turiu ginkluotų konfliktų sumažėjimą. Tai, žinoma, dar labai nedrąsūs žingsniai taikos taku, tačiau jau gebantys atverti giedresnės ateities perspektyvą, pirmiausia kenčiančioms

Palestinos, Jėzaus Žemės, tautoms ir tam tikrų Afrikos ir Azijos kraštų gyventojams, ne vienerius metu laukiantiems teigiamos sutaikymo ir susitaikinimo procesų pabaigos. Šiuos drąsinančius ženklus būtina stiprinti bei tvirtinti vieninga ir nenuilstama veikla, pirmiausia tarptautinei bendrijai ir jos organams, kurių užduotis yra užbėgti už akių konfliktams ir teikti taikius jau vykstančių konfliktų sprendimus.

13. Tačiau visa tai neturėtų kelti naivaus optimizmo. Nevalia užmiršti, kad, deja, vis dar tebevyksta kruvini brolžudiški konfliktai bei niokojantys karai, sėjantys ašaras bei mirtį plačiose žemės teritorijose. Yra situacijų, kur konfliktas rusena it ugnis po pelenais ir gali iš naujo išsiliepsnoti, sukeldamas nenuspėjamo masto sugriovimus. Valdžia, kuri, užuot visomis išgalėmis veiksmingai skatinusi taiką, kursto piliečių priešišką kitoms tautoms, užsitraukia labai sunkią atsakomybę: ypač neramiuose regionuose ji stato į pavojų sunkiomis derybomis pasiektą trapią pusiausvyrą, taip prisidedama prie žmonijos dar nesaugesnės bei miglotesnės ateities. O ką pasakyti apie vyriausybes, kurios, norėdamos laiduoti savo šalių saugumą, viltis deda į branduolinius ginklus? Kartu su nesuskaičiuojamais geros valios žmonėmis galime tvirtinti, jog tokia perspektyva ne tik pragaištinga, bet ir visiškai klaidinga. Juk branduoliniame kare nugalėtojų nėra, tėra aukos. Taikos tiesa reikalauja, kad visi – ir vyriausybės, viešai ar slaptai jau ilgą laiką turinčios branduolinių ginklų, ir tos, kurios siekia jų įgyti, – aiškiais ir tvirtais sprendimais kartu pakeistų kryptį, pasukdami laipsniško ir darnaus nusiginklavimo linkme. Taip sutaupytos lėšos galėtų būti panaudotos plėtos projektams visų gyventojų, pirmiausia neturtingiausiųjų, naudai.

14. Su apgailestavimu čia taip pat negalima nepaminėti nerimą keliančio karinių išlaidų bei visad klestinčios prekybos ginklais didėjimo, tarptautinės bendrijos pradėtam politiniam bei teisiniam nusiginklavimo rėmimo procesui įklimpus beveik visuotinio abejingumo pelkėje. Apie kokią taikos ateitį galima kalbėti, kai nepaliaujamai investuojama į gamybą jau esamų ir kūrimą naujų ginklų? Iš širdies gelmių kyla troškimas, kad tarptautinė bendrija rastų drąsos bei išminties ryžtingai ir bendromis pastangomis dar kartą išjudinti nusiginklavimo procesą, taip konkrečiai taikant kiekvienam žmogui ir kiekvienai tautai duotą teisę į taiką. Įsipareigodami taikos gėrio laidavimui, tarptautinės bendrijos organai galėtų susigrąžinti autoritetą, būtiną, kad jų iniciatyvos būtų įtikinamos bei veiksmingos.

15. Naudos iš ryžtingo apsisprendimo nusiginkluoti pirmosios gautų neturtingosios šalys, ne be pagrindo po daugybės pažadų reikalaujančios teisės į plėtrą konkretaus įgyvendinimo. Tokia teisė taip pat buvo vėl iškilmingai patvirtinta Jungtinių Tautų Organizacijos, šiemet šventusios savo įsteigimo šešiasdešimtąsias metines, neseniai vykusioje generalinėje asamblėjoje. Patvirtindama savo pasitikėjimą šia tarptautine organizacija, Katalikų Bažnyčia linki jai atsinaujinimo instituciniu bei operatyviniu lygmeniu, idant ji įstengtų atsiliepti į naujus dabartinės epochos, paženklintos plataus globalizacijos reiškinio, reikalavimus. Jungtinių Tautų Organizacija turėtų tapti vis veiksmingesniu teisingumo, solidarumo ir taikos vertybių skatinimo pasaulyje įrankiu. Savo ruožtu Bažnyčia, išstikima iš savo Steigėjo gautai misijai, nenuilsdama visur skelbs „taikos Evangeliją“. Gaivinama tvirto įsitikinimo, jog teikia būtiną tarnystę visiems, atsiduodantiems taikos skatinimui, ji primena, jog taika, idant būtų autentiška ir tvari, statydinga ant tiesos apie Dievą ir tiesos apie žmogų uolos. Tikrai ši tiesa gali padaryti dvasiškai jautrią teisingumui, atverti ją meilei bei solidarumui, akinti visus žmones darbuotis siekiant tikrai laisvos ir solidarios žmonijos. Taip, autentiškos taikos pamatai remiasi tikrai tiesa apie Dievą ir žmogų.

16. Užbaigdamas šią žinią, norėčiau atskiru žodžiu kreiptis į tikinčius Kristų, vėl kviesdamas juos tapti dėmesingais ir tarnauti pasirengusiais Viešpaties mokiniais. Klausydamiesi Evangelijos, brangūs broliai ir seserys, mokomės grįsti taiką kasdienės egzistencijos, įkvėptos meilės įsakymo, tiesa. Kiekvienai bendruomenei būtina ištraukti iš intensyvų ir platų ugdymo bei liudijimo darbą, padedantį bręsti neatidėliotino būtinumo vis giliau atrasti taikos tiesą suvokimui. Sykiu prašau intensyvesnės maldos, nes taika pirmiausia yra Dievo dovana, kurios reikia nepaliaujamai melsti. Padedant Dievui, taikos tiesos skelbimas bei liudijimas neabejotinai bus įtikinamesni ir aiškesni. Su pasitikėjimu ir sūnišku atsidavimu gręžkime savo žvilgsnį į Mariją, Taikos Kunigaikščio Motiną. Šių naujųjų metų pradžioje prašykime jos padėti visai Dievo tautai visomis aplinkybėmis statydinti tiesą, būnant apšviestai Tiesos, kuri padaro mus laisvus (plg. *Jn* 8, 23). Jos užtariama žmonija vis labiau tebrangina šį pamatinį gėrį ir testiprina jo buvimą pasaulyje, idant ateinančioms kartoms būtų perduota giedresnė ir saugesnė ateitis!

Iš Vatikano, 2005 m. gruodžio 8 d.
BENEDICTUS PP. XVI

Nuorodos

- (1) Kreipimasis į kariaujančių tautų vadovus (1917 m. rugpjūčio 1 d.): *AAS* 9 (1917), 423.
- (2) Plg. 77.
- (3) Ten pat, 78.
- (4) Plg. JONAS PAULIUS II. Žinia 2004 m. Pasaulinės taikos dienos proga, 9.

- (5) Plg. JONAS PAULIUS II. Kreipimasis į JT penkiasdešimtąją generalinę asamblėją (1995 10 05), 3.
- (6) *De civitate Dei*, 19, 13.
- (7) 79.
- (8) Ten pat.
- (9) Žinia 2002 m. Pasaulinės taikos dienos proga, 6.
- (10) Ten pat.

Įvilktuvės Vilniuje

Gruodžio 8 d. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos vadovybė ir auklėtiniai šventė Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilmę. Išvakarėse seminarijos rektorius kun. Robertas Šalaševičius pašventino jų kamžas, o kitą dieną studijas įpusėję du ketvirtojo kurso auklėtiniai Darius Marcinkevičius iš Naujosios Vilnios Švč. Mergelės Marijos Taikos Karalienės parapijos ir Regimantas Tubelis iš Skapiškio šv. Hiacinto (Jackaus) parapijos buvo apvilkti kunigiškosios tarnystės drabužiu – sutana. Kartu jie Bažnyčios ir visų tikinčiųjų akivaizdoje pasiryžo toliau ištikimai ir nuolankiai ugdyti pašaukimo dovaną, stiprinti dvasinį gyvenimą ir tapo diakonato bei kunigystės kandidatais.

Sutanas pašventinęs vyskupas J. Tunaitis homilijoje atkreipė dėmesį, kaip svarbu kiekvienu gyvenimo atveju pagalbos kreiptis į dangiškąjį Dievą ir mūsų Motiną – Švč. Mergelę Mariją. Vyskupas pabrėžė, kad Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilmė yra vilties, o kartu ir džiaugsmo diena, liudijanti, jog Dievas ateina į pagalbą žmogui. „Tą dieną švenčiame ir džiaugiamės viltimi, kuria esame apdovanoti. Mūsų išrinkimas Dievo sumanytas dar prieš pasaulio sukūrimą. Ir apaštalas Paulius primena, jog mes viskuo apdovanoti, kad galėtume skleistis savo gyvenime. Kiekvienas žmogus yra pašauktas, Dievo numatytas, tad už išrinktumą galime Jam dėkoti“, – kalbėjo ganytojas.

Vysk. J. Tunaitis auklėtiniais linkėjo per studijų seminarijoje metus ugdyti troškimą ir uolumą laimėti žmones Kristui, vesti visus prie malonės ir gyvenimo šaltinio. Prie pietų stalo klierikus D. Marcinkevičių ir R. Tubelį sveikino seminarijos parengiamojo kurso broliai, jų giminės ir artimieji. Visi drauge džiaugėsi auklėtiniais, dar vienu žingsneliu priartėjusiais prie kunigystės.

-jj-

Gloria Deo–2005

Gruodžio 3–4 d. Kauno jėzuitų namuose ir Birštono sakraliniame muziejuje buvo atidaryta VIII katalikų dailininkų religinio meno paroda *Gloria Deo*, skirta trimis jėzuitų vienuolijos įkūrėjams: šv. Ignacui Lojolai (1491–1556), šv. Pranciškui Ksaverui (1506–1552) ir pal. Petriui Faberui (1505–1546).

Gruodžio 3 d. Kauno jėzuitų namuose parodos organizatoriai surengė

Paminėtos Vatikano II Susirinkimo 40-osios metinės

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija

Gruodžio 10 d. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje buvo surengta mokslinė konferencija „Vatikano II Susirinkimo nutarimai: skaitymas, mąstymas, gyvenimas“, skirta šio Susirinkimo keturiasdešimtmečiui paminėti. Tą dieną seminarijos koplyčioje miesto intelektualioji visuomenė, klierikai šventė Eucharistiją, kuriai vadovavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis bei apaštališkasis nuncijus arkiv. Peteris Stephanas Zurbriggenas. Drauge meldėsi seminarijos vadovybės nariai, dėstytojai. Vilniaus arkivyskupas homilijos metu pabrėžė Susirinkimo nuostatų šiandienėje sielovadinėje veikloje įgyvendinimo svarbą. Pasak jo, vyskupai ir kunigai turi artimai bendradarbiauti su pasauliečiais, kurie irgi prisideda prie krikščioniškojo gyvenimo atnaujinimo. „Pats Vatikano II Susirinkimas yra Bažnyčios bandymas perskaityti laiko ženklus. Ir mes kasdienybėje esame skatinami juos suprasti, kad galėtume geriau įvykdyti Viešpaties valią ir tarnauti tikintiesiems“, – sakė kardinolas.

Konferencijos dalyvius pasveikino nuncijus arkiv. P. S. Zurbriggenas. Dr. Irena Vaišvilaitė, skaitydama pranešimą „Vatikano II Susirinkimas Bažnyčios istorijoje“, paminėjo priežastis, turėjusias įtakos jo sušaukimui, nurodė, kuo šis Susirinkimas buvo unikalus pasaulio istorijoje ir kuo skyrėsi nuo Tridento ir Vatikano I Susirinkimų. Pasak prelegentės, nuo griežtų doktrininų apibrėžimų pereita prie dialogiškumo, išiklausymo, draugiško kitų minčių ir pasiūlymų priėmimo. Būtent šio Susirinkimo metu pati Bažnyčia giliau pažvelgė į save, apibrėžė savastį ir prigimtį paskelbdama dogminę konstituciją apie Bažnyčią *Lumen gentium*.

Kun. Šv. Rašto lic. Juozapas Minderis gvildeno temą „Dievo Žodis Bažnyčios gyvenime: Žodžio skelbimas“. Pranešėjas pasidalijo asmenine patirtimi apie tai, kokią reikšmę jo gyvenime turėjo Susirinkimo nuostatos ir dėmesys Šventajam Raštui. „Žodžio skelbimas yra pagrindinė visos Bažnyčios, kunigų ir pasauliečių tarnystė, kurią atlikdami su meile, uolumu ir kontempliacija pasieksime netikinčiųjų, abejojančiųjų širdis, sutvirtinsime tikinčiųjų kasdienos gyvenimą, kuris bus perkeistas Dievo Žodžio šviesos dėka“, – kalbėjo prelegentas.

Kun. lic. Danel Dikevič savo pranešime „*Dei Verbum* ir Galilėjaus Šventojo Rašto tiesos sampratos, arba kada buvo reabilituotas Galilėjus“ atkreipė dėmesį, kad Galilėjaus ir Vatikano II Susirinkimo Šv. Rašto sampratos sutampa, todėl Susirinkimo konstituciją galima neoficialiai laikyti Galilėjaus reabilitacija. Ši Galilėjaus „reabilitacija“ esanti simbolinė, tai tarsi visų intelektualų, mokslo žmonių reabilitacija. Vatikano II Susirinkimas patvirtino, kad tikėjimas ir mokslas neprieštarauja vienas kitam ir kad mokslo žmogus, naudodamas savo protą ir gebėjimus, gali gilintis į Šv. Rašto prasmę. Šitokia pozicija atvėrė kelią Šv. Rašto studijoms Katalikų Bažnyčioje pasitelkiant mokslinius, istorinės ir teksto kritikos metodus, be kurių šiandienės Šv. Rašto studijos neįsivaizduojamos.

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kun. lic. Robertas Šalaševičius apžvelgė Švč. Trejybės teologiją po Vatikano II Susirinkimo. Prelegentas minėjo, kad šiuolaikinė Švč. Trejybės teologija turėtų gyvai ir suprantamai šiandienos žmogui atsakyti į svarbiausius klausimus: kas yra jis, kas yra Dievas ir kaip jiedu, kiekvienas su savo laisve, susitinka. Pranešėjas nusakė tomistinės teologijos permąstymo perspektyvas, supažindino su garsių teologų K. Rahnerio ir H. U. von Balthasaro indėliu atnaujinant šiuolaikinę teologiją. Pranešėjas pabrėžė, kad Susirinkimo doku-

mentuose teologijos perspektyva aiškiai įvardyta: ji turinti kuo artimiau sietis su istoriniu apreiškimu Kristuje. Vatikano II Susirinkimo dokumentai visus klausimus aptaria iš trejybės perspektyvos. Būtent tai leidžia Bažnyčiai būti krikščioniškai iš tikrųjų, ne vien deklaruoti, kad ji tokia yra. Ši perspektyva kviečia ir toliau permąstyti visą teologinę sistemą, o kartu vis labiau ugdyti tikinčiųjų sąmoningumą, išgyvenant visą savo egzistenciją per santykį su Tėvu, Sūnumi ir Šventąja Dvasia.

Mokslinėje konferencijoje dalyvavęs svečias iš Lenkijos, Balstogės seminarijos vicerektorius kun. dr. Andrzejus Proniewski kalbėjo tema „Bažnyčia ir pasaulis. Vatikano II Susirinkimo minčių recepcija ir aktualumas“. Svečias trumpai apibūdino dokumentus atskleisdamas pagrindines jų mintis, kalbėjo apie Bažnyčios savastį ir sąvokas, padedančias naujai apibrėžti tai, kas yra Bažnyčia. Pasak prelegento, Susirinkimas suteikė Bažnyčiai visuotinumą. Jis paskatino Bažnyčią aktyviau dalyvauti kultūriname, visuomeniniame ir politiniame gyvenime. Kartu su atviresne pozicija visuomenės atžvilgiu ji išlaikė pozityvesnę vidinę atmosferą: padidino tarpusavio pasitikėjimą, sustiprino bendradarbiavimo dvasią tarp vyskupų, kunigų, vienuolių ir pasauliečių. Pranešėjas minėjo, jog Bažnyčia ir pasaulis turi ne konkuruoti ir lenktyniauti tarpusavyje, bet vis artimiau bendradarbiauti, stengtis vienas kitą papildyti. Bažnyčia tampa gyva tik būdama pasaulyje, o pasaulis išgyvena savo pilnatvę, suvokdamas išganingą Apreiškimo tiesą.

Kun. dr. Algirdas Jurevičius perskaitė pranešimą „Pastoracinė konstitucija *Gaudium et spes*: naujos gairės praktinei teologijai“. Prelegentas kaip vieną iš didžiausių Vatikano II Susirinkimo nuopelnų išskyrė teologijos „belaikiškumo“ paneigimą. Prieš Susirinkimą galiojusi nuomonė, kad teologija turi kuo mažiau sietis su besimainančiu gyvenimu, likti amžina ir nekintanti, Susirinkimo buvo pranokta: suprasta, jog teologija privalo artimai sietis su gyvenimu ir mokėti skaityti laiko ženklus. Pranešėjas taip pat kalbėjo apie Susirinkimo įkvėptą „antropologinį posūkį“ – teologijos atsigrėžimą į žmogų. Būtinis šio posūkio sąlygos yra pagarba žmogaus orumui, takoskyros tarp žmogaus ir jo pažiūrų supratimas, kvietimas į bendradarbiavimą.

Teologijos magistras Pijus Eglinas OP, žvelgdamas į Vatikano II Susirinkimą, kalbėjo apie pamokslininko užduotis ir svarbą liturgijoje. Prelegentas akcentavo, kad homiliją Susirinkimo tėvai laiko ne tik pamokslininko pareiga, bet ir tikinčiųjų teise: tikintieji turi teisę į homiliją, į tai, kad jiems būtų skelbiamas ir aiškinamas Dievo žodis. Tad pamokslininkai privalo tinkamai supažindinti tikinčiuosius su Šv. Raštu, pateikti gerą jo tekstų interpretavimą bei susieti juos su šiaandiniu gyvenimu. Homilija yra viena kertinių dalių, jai būtina deramai pasirengti.

Daktarė Anita Stašulane iš Daugpilio (Latvija) universiteto kalbėjo apie Bažnyčios laikyseną kitų religijų atžvilgiu. Ji paminėjo, kad deklaracija *Nostra aetate* yra itin svarbi mūsų Bažnyčios santykiams su nekrikščioniškomis religijomis po beveik dvidešimtį gana negatyvaus požiūrio šimtmečių. Viešnia nusakė dokumento pagrindines temas: tai – išganymo galimybė ne Bažnyčioje, nekrikščionių ir jų religinių tradicijų vertybės ir Bažnyčios požiūris į kitas religines tradicijas bei jų išpažinėjus. Ji taip pat akcentavo, kad deklaracija kviečia puoselėti dialogą, ragina bendradarbiauti su kitais tikėjimais. Pasak prelegentės, tokiam dialogui reikalingas abipusis pažinimas, supratimas ir pagarba. Šiuo dokumentu pradedama nauja krikščionių ir žydų santykių era, jame kalbama apie santykius su musulmonais, Rytų religijomis, smerkiamos antisemitizmo bei diskriminacijos formos, kurios iš pagrindų priešingos pačiam žmogaus orumui.

mokslinę konferenciją. Jos metu dr. V. Daugirdienė (Vytauto Didžiojo universitetas) apžvelgė Bažnyčios ir valstybės priešpriešas tikėjimo doktrinos klausimais XVI a.

Teol. lic. kun. L. Virbalas SJ, kalbėdamas apie dvasinį šventųjų įnašą, vaizdžiai atskleidė kiekvienam jų duotą Dievo dovaną. Šv. Ignacas pasižymėjo organizuotumu, karštu troškimu skleisti tikėjimą. Šv. Pranciškus Ksaveras yra žinomas kaip misijų globėjas, gavęs šį titulą dėl uolaus apaštalavimo Indijoje, Japonijoje, Indonezijoje. Kai kurie biografaai mini, jog Ksavero pakrikštytųjų būrys sudaro kelias dešimtis tūkstančių. Pal. Petras Faberis jautėsi mažiausiu iš savo brolių, tačiau jo gebėjimas dvasinių pratybų metu prakalbinti žmogų, paliesti jo sielą ieškant Dievo valios – išskirtinis.

Dr. N. Markauskaitė pranešime „Jėzuito atvaizdas dailėje“ gvildeno jėzuitų šventųjų ankstyviausio portreto autentiškumo problemą. Pasak jos, pirmieji jėzuitų atvaizdai vienuolijoje galėjo būti piešiami iš atlietų pomirtinių kaukių. Minėtina ir tai, jog ši vienuolija jau XVI a. turėjo puikias sakralinės dailės kolekcijas, savotiškus savo vienuolijos namų muziejus, skirtus, tiesa, daugiau vietinėms reikmėms nei plačiajai visuomenei.

Po konferencijos ir trumpos kavos pertraukos parodą atidarė Kauno jėzuitų namų vyresnysis teol. dr. kun. L. P. Zaremba. Pasveikinęs parodos dalyvius ir svečius, jis pasidalijo savo išgyvenimais apie grožį iš asmeninių neseniai vykusių aštuonių dienų rekolekcijų. Tėvas Zaremba apgailėstavo, jog per mažai mąstoma apie Dievą kaip apie grožį. Parodos kuratorė R. Zajančauskienė pasidžiaugė, jog šiemet į kvietimą dalyvauti parodoje atsiliepė gausus dailininkų būrys.

Po parodos atidarymo renginio dalyviai Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) bažnyčioje šventė Eucharistiją. Šv. Mišias koncelebravo arkiv. S. Tamkevičius, vysk. J. Boruta SJ bei 10 kunigų. Giedojo Vilniaus šv. Kazimiero bažnyčios didysis bei Kauno šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčios chorai. Per pamokslą vysk. J. Boruta SJ, tarsi pratęsdamas konferenciją, apžvelgė šventųjų gyvenimą ir apaštalavimo veiklą dar kitokiu aspektu.

Jau įprasta, kad katalikų dailininkų religinio meno paroda *Gloria Deo* eksponuojama dviejose erdvėse:

Kauno jėzuitų vienuolyne ir Birštono sakraliniame muziejuje. Šiemet prie bendro parodos stalo, kurį simboliškai „padengė“ trys garsūs jėzuitų šventieji – Šv. Ignacas Lojola, šv. Pranciškus Ksaveras ir pal. Petras Faberis – susėdo 29 menininkai iš Kauno, Vilniaus, Panevėžio, Klaipėdos. Eksponuojami 64 kūriniai. Kai kurie autoriai savo darbus skyrė specialiai šiai parodai: M. O. Čepulienė sukūrė vėliavą, D. Sabaliauskienė – ikoną „Šv. Petras Kanizijus“, G. Gučaitė – grafikos darbą „Šis tas apie šv. Pranciškų Ksaverą“, D. Maleckienė – „Kristaus vėliavnešiai“.

Šiemet paroda išsiskiria pastangomis ieškoti savitų teologinių įžvalgų, akcentuoti mintį ir kūrinėje gimstantį pokalbį, ne vien nusakyti istorines tiesas ar savo emocijas. Šiuo požiūriu itin įdomus P. Griušio kūrinys „Dievas Tėvas“, iš pirmo žvilgsnio, atrodo, provokuojantis, tačiau įdėmiau pažiūrėjus atskleidžiantis įdomių interpretacijų galimybes. Panašiai netiesioginiu būdu, šiuolaikiniam žmogui būdingais vaizdiniais apie tikėjimo patirtis ir tiesas kalba J. Budriūnaitė, R. Čarna (diptikas „Belsitės, ir jums bus atidaryta“). Asmeniniam, intymiam pokalbiui su Dievu „čia ir dabar“ atsiveria E. Varkulevičius ir E. Velaniškytė. V. Narutis savo cikle tarsi bando prisiminti, kaip vyko šventoji Išganymo istorija, tą patį galima įžiūrėti J. Šalkauskaitės bei S. Rickevičiūtės darbuose. Tuo tarpu E. J. Jaudegytė pasakoja apie šiandienius išgyvenimus. Šiuolaikinio žmogaus santykis su transcendencija taip pat rūpi E. Jesulaitytei, G. Gučaitei, D. Maleckienei, G. Murelytei-Ajauskienei. Egzistencinio potyrio gelme pulsuoja V. Kvašio darbų „kosmosas“. Filosofškai ir išmintingai apie žmogų Kūrėjo pasaulyje byloja L. Strioga, metaforiškai apibendrinti A. Stasiulevičiaus, A. J. Krištopaičio, R. Skunčiko darbai. A. Savickas išsiskiria poetinėmis, „mažutėlių“ išminties kupinomis intonacijomis. Išskirtinai gausu Kryžiaus bei Nukryžiuotojo motyvų.

Birštono muziejuje eksponuojamos A. Mickutės, D. Skardžiūtės, D. Sabaliauskienės, O. Beitos, E. Šalaševičienės ikonos, A. Grigaitienės ir R. Gutauskaitės-Žutaitienės liturginės tekstilės, L. Striogos skulptūros, taip pat A. Vauros bei V. Kašinsko piešiniai.

-rz, vk-

Dokumente taip pat kviečiama į tarpusavio supratimą ir bendradarbiavimą, pirmiausia siekiant socialinio teisingumo bei taikos visais lygmenimis – vietiniu, nacionaliniu ir tarptautiniu.

Kun. lic. Žydrūnas Vabuolas kalbėjo apie Vatikano II Susirinkimo ryšį su demokratija bei Bažnyčios požiūrį į ją prieš ir po Susirinkimo. Prelegentas apžvelgė, kaip Bažnyčios požiūris į demokratiją kito nuo nepasitikėjimo šia politine sistema popiežiaus Leono XIII laikais iki jos priėmimo, pritirimo jai ir kartu raginimo ją tobulinti popiežiaujant Jonui Pauliui. Pranešime pabrėžta, kad Vatikano II Susirinkimas ir jį sušaukęs popiežius Jonas XXIII buvo esminis lūžis Bažnyčios požiūrio į demokratiją raidoje: Bažnyčia liovėsi teisti konkrečias demokratines sistemas ir ėmėsi bendradarbiauti, norėdama kurti brandžią, vertybių demokratiją, atitinkančią žmogaus prigimtį ir padedančią jai išsiskleisti.

Diskusijos metu svarstyta, ar Bažnyčia jau pribrendo kitam, galbūt Vatikano III Susirinkimui. Visi mokslinėje konferencijoje dalyvavę pranešėjai vienbalsiai išreiškė mintį, jog toks susirinkimas šiuo metu nereikalingas, nes svarbu kuo geriau įgyvendinti Vatikano II Susirinkimo nuostatas.

-jį-

Šiaulių vyskupija

Gruodžio 8 d., minint Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilnę ir Vatikano II Susirinkimo užbaigimo 40-metį, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis katedroje aukojo šv. Mišias už Šiaulių vyskupiją, jos kunigus ir visus tikinčiuosius. Per pamokslą ganytojas sakė: „Popiežius Jonas Paulius II Šiaulių vyskupiją paskyrė Švenčiausiosios Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo globai. Jos Nekaltasis Prasidėjimas mums visiems yra nuostabi dovana. Jauniausiai vyskupijai Lietuvoje, trokštančiai eiti pirmuosius žingsnius, labai reikalinga Motinos pagalba“.

Vakare Šiaulių universitete ta proga įvyko iškilmingas minėjimas. Renginį vedė Šiaulių dramos teatro aktorė Olita Dautartaitė. Apie Vatikano II Susirinkimo svarbą šių dienų žmogui kalbėjo kun. Severinas Holocheris OFM, šiuo metu gyvenantis Kryžių kalno vienuolyne. „Tai, kad galiu kalbėti apie šio Susirinkimo svarbą mums visiems, jau yra šio Susirinkimo, aiškiausio, kad Dievo tauta – visi tikintieji, pasekmė“, – kalbėjo brolis Severinas. Pasak jo, svarbiausios Vatikano II Susirinkimo dovanos yra keturios: Bažnyčios mokymo pateikimas, jos vidinis atsinaujinimas, krikščionių vienybės skatinimas, dialogas su nuodėminguoju pasauliu. Šias mintis brolis Severinas pagrindė Susirinkimo dokumentų citatomis. „Ne visada lengva skaityti Susirinkimo dokumentus. Kartais reikia pamąstyti: ką tai reiškia man, kaip pagal tai turiu gyventi aš?“ – kalbėjo brolis pranciškonas. Šios dokumentuose išdėstytos tiesos buvo labai svarbios prieš keturiasdešimt metų, jos išliko tokios pat ir iki šių dienų.

Minėjimo metu daug dėmesio skirta Vatikano II Susirinkimą pradėjusiam popiežiui Jonui XXIII. Aktorė Olita Dautartaitė skaitė šį popiežių charakterizuojančias ištraukas iš Alden Hatch knygos „Žmogus, vardu Jonas“.

Savo mintimis vakaro metu dalijosi Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Ganytojas prisiminė savo studijas vienintelėje tuo metu Lietuvoje veikusioje Kauno kunigų seminarijoje. Jos vyko jau pasibaigus Vatikano II Susirinkimui, tačiau visiems buvęs svarbus iš Vatikano atvykusių kunigų dažnai kartojamas žodis – „atsinaujinimas“, teikęs džiaugsmą ir lyg raudona gija driekęsis per visą gyvenimą. „Tai Viešpaties troškimas, kad gyventume atsinaujinimo dvasia“, – sakė vyskupas.

Su studentais, kitais vakaro dalyviais nuoširdžiai bendravo kunigas Kazimieras Ambrasas SJ. Jo pasakojimas apie tai, kaip slapta buvo išventintas kunigu, darbavosi universitete, vėliau – Vatikano radijuje, padėjo giliau suvokti atsinaujinimo reikšmę.

Apie Susirinkimo idėjų poveikį kalbėjo ir Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacijos sesuo Danė Šlapkauskaitė. Jos teigimu, Susirinkimo skelbtos idėjos pakeitusios Bažnyčios požiūrį į visus tikinčiuosius. Susirinkimo tėvai „suprato šiandieninį žmogų, visas įtakas, kurios žmogų kreipia iš kelio, suprato jauną žmogų, kuris, veikiamas ekonominių sąlygų, gali abejoti, klysti ir neturi būti smerkiamas“, – kalbėjo Danė Šlapkauskaitė. Ji taip pat atkreipė dėmesį ir į Susirinkimo mintis apie tikėjimą, kuris turįs būti patrauklus, džiaugsmingas, teigiantis meilę.

Jaukią renginio atmosferą minėjimo metu kūrė Šiaulių katedros grigališkasis vyrų chorolas (vadovė Diana Astrauskienė), Šiaulių universiteto liaudies instrumentinis ansamblis „Kanklės“ (vadovė Irena Lapinskienė), Šv. Cecilijos sakralinės muzikos ansamblis (vadovė Rolanda Kalakauskienė). –irat-

Konferencija deklaracijos *Nostra aetate* 40-mečiui paminėti

Gruodžio 15 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje vyko konferencija Vatikano II Susirinkimo deklaracijos *Nostra aetate* keturiasdešimtmečiui paminėti. Konferenciją surengė Vilniaus arkivyskupija ir Lietuvos žydų bendruomenė. Įžanginėje kalboje kardinolas Audrys Juozas Bačkis šiltai pasveikino garbingus konferencijos dalyvius bei svečius: apaštališkąjį nuncijų arkivyskupą Peterį Stephaną Zurbriggeną, Izraelio ambasadorių Gary Koreną, Vilniaus ir Lietuvos vyriausiąjį rabiną Chaimą Burshteiną, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininką dr. Simoną Alperavičių. Konferenciją vesti padėjo LVK generalinis sekretorius mons. G. Grušas ir Vilniaus kunigų seminarijos rektorius kun. R. Šalaševičius. Konferencijoje taip pat dalyvavo vyskupai E. Bartulis ir J. Tunaitis, Vilniaus arkivyskupijos kunigai, žydų bendruomenės nariai, visuomenės atstovai.

Įžangos žodyje kardinolas Audrys Juozas Bačkis sakė:

Sveikinu visus svečius, kurie priėmė Vilniaus arkivyskupijos ir Žydų bendruomenės kvietimą paminėti Vatikano II Susirinkimo deklaracijos *Nostra aetate*, kurioje gvildenami Katalikų Bažnyčios santykiai su nekrikščionių religijomis, keturiasdešimtąsias metines. Dokumentas buvo paskelbtas popiežiaus Pauliaus VI 1965 m. spalio 28 dieną.

Šiek tiek užtrukome laukdami gražios progos, kad įvyktų susitikimas tarp Katalikų Bažnyčios ir Žydų bendruomenės atstovų, tačiau džiaugiuosi, kad jis įvyko ir mes visi drauge galime pažvelgti ne tik į šį istorinį dokumentą, bet ir į tai, kaip Katalikų Bažnyčia vertina dialogą su Žydų religija.

Norėčiau pacituoti deklaracijos *Nostra aetate* pagrindinius teiginius, kurie parodo Katalikų Bažnyčios teologinį požiūrį į santykius su žydų religija.

Vatikano II Susirinkimo tėvai primena apaštalo Pauliaus žodžius apie savo tautiečius, kuriems priklauso Sandora, Įstatymai ir pažadai, „kuriems priklauso protėviai ir iš kurių kūno atžvilgiu yra kilęs Kristus“ (*Rom 9, 4–5*), Mergelės Marijos Sūnus. „Ji atmena, kad iš žydų tautos yra kilę apaštalai, Bažnyčios pamatai ir šulai, bei daugelis pirmųjų mokinių, skelbusių pasauliui Kristaus Evangeliją“. Tiek

Kristaus Priskėlimo šventovės dedikacijos metinės

Gruodžio 26 d. Kaune buvo paminėtos pirmosios Kristaus Priskėlimo bažnyčios dedikacijos metinės. Šia proga iškilmingoms šv. Mišioms vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Po to buvo pristatytas naujas dokumentinis filmas apie šią visai Lietuvai brangią šventovę. Popietę vyko sakralinės muzikos koncertas.

Rengiantis pirmosioms dedikacijos metinėms bažnyčią aplankė bei su atliktais pastarųjų metų darbais susipažino arkivyskupas Sigitas Tamkevičius ir Kauno meras Arvydas Garbaravičius. Per šiuos metus užbaigti bažnyčios išorės tinkavimo darbai, baigiamas tvarkyti rūšys, suskirstytas į tris atskiras erdves: kolumbariumas, kuriame numatoma laidoti Lietuvai ir Bažnyčiai ypač nusipelnčius asmenis; ekspozicijos salė, kurioje bus pristatomas šios šventovės ir visos mūsų tautos persekiojimų bei išsilaisvinimo kelias; apie 0,5 tūkst. vietų konferencijų-susitikimų salė. Klebono kunigo dekano Vytauto Grigaravičiaus teigimu, ateinančiais metais dar lieka sutvarkyti aplinką. Pasak kun. V. Grigaravičiaus, 2005-aisiais darbų atlikta už 5,1 mln. litų. Anot rangovo, akcinės bendrovės „YIT Kausta“ generalinio direktoriaus Antano Butkaus, šiemet, kaip ir ankstesniais metais, atsisakę pelno už statybos darbus, šventovės atstatymui jie sutaupė kelis šimtus tūkst. litų. Šiais metais gyventojai ir bendrovės dar vadinamai Tautos Priskėlimo simboliu bažnyčiai paaukėjo beveik trečdalis mln. litų, kita finansavimo dalis gauta iš Vyriausybės. Iš viso nuo 1989 m. šventovei atstatyti išleista per 20 mln. litų, kurie maždaug po lygiai skirti Kauno miesto savivaldybės, Vyriausybės ir privačių aukotojų bei įvairių organizacijų.

Rengiantis dedikacijos metinėms taip pat paskelbti dailės kūrinių (vitražų, Kryžiaus kelio stočių) bei presbiterijos erdvės sutvarkymo idėjų konkurso rezultatai. Konkursui pateikta 15 projektinių pasiūlymų. Iš klausiusi recenzentų pastabas, kompetentinga vertinimo komisija (ją sudarė Architektų bei Dailininkų sąjungų ir Bažnyčios atstovai) konstatavo, kad aptariamais dailės kūrinių projektams stinga bažnyčios interjero erdvei stilistiškai adekvačios įtaigios meninės raiškos, išbaigtumo, vie-

ningumo, nepakankamai atspindimos pagrindinės bažnytinės ir pasaulietinės idėjos. Atsižvelgdama į tai, komisija nutarė neskirti pirmųjų vietų, o antrašius laimėjo dailininkai Zenonas Vaičekonis, Gediminas Lasinskas, Rimvydas Mulevičius ir skulptorius Algimantas Šlapikas; trečiasias – dailininkai Valmantas Gutauskas, Gabija Trutnevytė ir skulptoriai Algimantas Vaura bei Mantas Jurėnas. Ateityje numatoma surengti antrąjį konkurso turą.

-dch-

Adventinė popietė Kaune

Gruodžio 7 d., užbaigiant Eucharistijos metus, Kauno arkivyskupijos sielovados komandos (KASK) iniciatyva buvo surengta Eucharistijai skirta adventinio susikaupimo popietė. Po Švč. Sakramento adoracijos Kauno arkikatedros bazilikos koplyčioje bažnytinių institucijų darbuotojai, sielovados bendradarbiai, Kauno kunigų seminarijos auklėtiniai rinkosi į Kauno arkivyskupijos jaunimo centro salę, kur pranešimą Eucharistijos tema skaitė Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas. Ganytojas, pasidžiaugęs susirinkusiais, norinčiais labiau įsigilinti į Eucharistijos slėpinį, atkreipė dėmesį, jog labai svarbus teologinis išsprusimas turėtų būti taikomas krikščioniškoje praktikoje. Kaip tik todėl jis pabrėžė kiekvieno švenčiančio Eucharistiją sąmoningumo svarbą: kaip sąmoningai išgyvenama Eucharistija, toks yra ir krikščionio gyvenimas.

Susikaupimo metu vyskupas nuolat siejo teologinę mintį apie Eucharistijos slėpinį su dvasiniais jo išgyvenimo aspektais. Apibūdinęs teologines sąvokas, kuriomis Bažnyčia nusako Eucharistiją, vysk. J. Ivanauskas atkreipė dėmesį, jog švęsdami Eucharistiją kaskart iš naujo dalyvaujame Jėzaus įvykyje – egzistenciškai persikeliame į Evangelijos puslapius apie Jėzaus kančią, mirtį ir prisikėlimą. Norint prasmingai švęsti Eucharistiją reikia asmeniškai susilieti su Jėzaus kančia, prisidėti prie jo kryžiaus nešimo. Savo gyvenimo tuštumos ar žmogiškųjų pralaimėjimų suvokimas Jėzaus kančios akivaizdoje gali atvesti kartu su juo į prisikėlimo savimonę ir džiaugsmą.

Ganytojas taip pat pabrėžė bendruomeniškumo švenčiant Eucharistiją svarbą. Švęsdami Eucharistiją nelaukiame pasaulio pabaigos: būdami kartu su tikėjimo broliais priimame Jėzų, kaip tik dabar ateinantį pas mus.

teologine, tiek ir istorine prasme mes, krikščionys, turime glaudesnius ryšius su žydų bendruomene, negu su bet kuria kita bendruomene.

Toliau Dekretas pabrėžia bendrą dvasinį palikimą šiais žodžiais: „Kadangi krikščionių ir žydų bendras dvasinis palikimas toks gausus, šventasis Sinodas nori puoselėti ir skatinti jų abipusį pažinimą ir pagarbą, įgyjamą ypač biblinėmis bei teologinėmis studijomis ir broliškais pokalbiais“.

Norėdamas galutinai pašalinti buvusius nesusipratimus, kurie aptemdė krikščionių ir žydų santykius, Dekretas patvirtina, kad „negalima primesti nei visiems be skirtumo anuomet gyvenusiems, nei šiandieniams žydams“, kas įvykdyta Kristaus kančios metu. Yra duodamos aiškios nuorodos, kad aiškinant katekizmą ar sakant pamokslus „žydai tenebūna pristatomi kaip Dievo atmetieji arba prakeiktieji, tarsi tas plauktų iš Šventojo Rašto“.

Šios trumpos Deklaracijos pastraipos atvėrė naują erą krikščionių ir judėjų tarpreliginiam dialogui, naujam supratimui ir bendravimui tarp mūsų religinių bendruomenių ir tarp pavienių žmonių.

Šv. Sosto įkurta komisija dėl religinių santykių su žydais dar 1974 m. išleido gaires ir pasiūlymus dėl *Nostra aetate* išsakytų principų praktiško įgyvendinimo teologiniame dialoge, liturgijoje, tikybos mokyme bei socialinėje veikloje. O per pastaruosius dešimtmečius tarp tautinis žydų komitetas tarpreliginėms konsultacijoms ir Šventojo Sosto komisija tarpreliginiams santykiams su žydais surengė 18 susitikimų. Pastarasis įvyko 2004 m. Buenos Aires mieste. Teologinis dialogas nuolat tęsiasi iki šiol.

Bažnyčios mokymas negali būti atskirtas nuo gyvenimo. Vatikano II Susirinkimo tėvai gerai žinojo, kad praeityje, labai skirtingose kultūrinėse aplinkose, žydai buvo diskriminuojami, jų religinė laisvė ir civilinės teisės ribojamos. Tai sudėtingos ir dažnai skausmingos žydų ir krikščionių santykių istorijos puslapiai.

Nostra aetate neužmiršo tos istorinės perspektyvos ir sakė: „Bažnyčia, atmesdama visus bet kokių žmonių persekiojimus, atmindama savo bendrą su žydais paveldą ir vadovaudamasi ne politiniais motyvais, o evangeline meile, gailisi dėl bet kada ir bet kieno žydams rodytos neapykantos, jų persekiojimų ir antisemitizmo apraiškų“.

Kai kas gal laukė dar aiškesnio holokausto, kai naciai norėjo sunaikinti žydų tautą, pasmerkimo. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Vatikano II Susirinkimas nesiekė ko nors pasmerkti, istoriškai įvertinti ar politiškai apibendrinti. Susirinkimo tėvų tikslas buvo nurodyti principus, kuriais reikia vadovautis, kad evangelinė meilė triumfuotų pasaulyje ir panašios tragedijos nesikartotų. Priminsiu, kad ir bedieviškas komunizmas, pareikalavęs daugybės aukų, nebuvo viešai Bažnyčios pasmerktas.

Popiežius Jonas Paulius II, kuris ypač savo jaunystėje glaudžiai draugavo su žydais, 1979 metais lankydamasis Auschwitzo lagerio vietoje, griežčiausiai atsiliepė apie tragiškąjį holokaustą. Visi prisime name popiežiaus apsilankymą Romos sinagogoje 1986 metais, kurio metu Jonas Paulius II vėl kalbėjo apie pamatinį neteisingumą ir nusiikalstamumą ideologijos, milijonus nekaltų žmonių nuvedusios į mirtį.

Popiežius Benediktas XVI Kelno sinagogoje paliudijo, kad seks Jono Pauliaus II pavyzdžiu: „Reikia perduoti jaunimui vilties fakelą, kurį

Dievas įteikė žydams ir krikščionims, kad niekad daugiau neįsivyrautų blogio jėgos ir kad Dievo padedamos būsimosios kartos galėtų kurti teisingesnį ir taikesnį pasaulį“. Bažnyčios ganytojų vedami ketiname siekti, kad būtų įveikti praeities prietarai, paniekos ir priešiško kalbos. Visa turi pasikeisti į didesnę abipusę supratimą ir pagarbą, bendradarbiavimą ir draugiškumą.

Kaip matome, *Nostra aetate* nuostatos pamažu įgyvendinamos. Vyksta nuolatinis teologinis dialogas, palydimas istorinių ir moralinių apmąstymų.

Šiandien kviečiu įdėmiau žvelgti į kasdienį mūsų bendradarbiavimą, kuriuo, kaip neseniai minint *Nostra aetate* 40-ąsias metines rašė popiežius Benediktas XVI, „krikščionys ir žydai drauge vis įtikinamiau liudys vieną Dievą ir skelbs Jo įsakymus, skatins gerbti žmogaus orumą ir šeimos teises bei kurs ateities kartoms teisingumą, susitaikymu ir taika paremtą pasaulį“.

Romoje *Nostra aetate* sukakties proga rabinas Angel Kreimanas, buvęs Pasaulio Sinagogų Tarybos viceprezidentas, viename duotųjų interviu gražiai pasakė, kad „neužtenka sakyti, jog krikščionys ir žydai yra draugai, reikia mums kartu kovoti su bendru priešu – šių dienų bedievybe, kuri reiškiasi terorizmu, sekuliarizmu, materializmu, rasizmu. Norime būti tauta su vienu Dievu ir kovoti su tuo pačiu priešu“.

Džiaugiuosi, kad žydų bendruomenės atstovai šiandien apsilankė mūsų namuose, ir nuoširdžiai linkiu, kad, pasisėmę išminties iš senosios biblinės tradicijos, rastume nuoširdžią bendrą kalbą, kad pranoktume šaltą toleranciją ir galėtume dalytis draugiškumo bei tikro pasitikėjimo patirtimi.

Po kardinolo kalbos konferencijos dalyviams buvo pademonstruotos skaidrės iš popiežiaus Jono Pauliaus II kelionės į Šventąją Žemę.

Izraelio ambasadorius Latvijoje ir Lietuvoje Gary Korenas sveikinimo žodyje paminėjo Katalikų Bažnyčios santykių su žydais plėtojimo, ypač Jono Pauliaus II pontifikato metais, iškiluosius momentus, taip pat Benedikto XVI parodytą pasiryžimą toliau eiti šiuo keliu. Pasak ambasadoriaus, Vatikano deklaracija *Nostra aetate* pradėta judėjų ir krikščionių santykių transformacija visame pasaulyje dar nėra iki galo įgyvendinta. Dėl ilgų krikščionių ir žydų sambūvio istorijos Lietuvoje *Nostra aetate* dar turėtų būti apmąstyta. Jis kvietė abi puses turėti vidinės tvirtybės įveikti tarpusavio sunkumus. Ambasadorius reiškė pasitikėjimą, kad antisemitizmo blogybės gali būti ištaisytos. Jis baigė kalbą palinkėdamas gražiai atšvęsti šiemet kalendoriškai sutampančias Chanukos ir Kalėdų šventes. Ambasadorius G. Korenas įteikė kardinolui A. J. Bačkiui Izraelio pašto kolekciją, išleistą Jono Pauliaus II lankymosi Šventojoje Žemėje proga.

Apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbriggenas pradėjo ir baigė savo kalbą hebrajišku ramybės linkėjimu *Šalom*. Jis sakė, jog deklaracijos *Nostra aetate* paskelbimo metais studijavo filosofiją Romoje. Nuncijus prisiminė Vatikano II Susirinkimo metu buvusį „euforijos metą“ ir susiejo tai su Šventosios Dvasios veikimu. Apaštališkasis nuncijus išvelgė simbolinę reikšmę to, kad minėjimas vyksta Vilniuje, mieste, turinčiame unikalų *genius loci*, Lietuvos Jeruzalėje, kur gyveno ir mokė iškilusis Vilniaus Gaonas Eljahu ben Solomon Zalmanas. Nuncijus taip pat pabrėžė būtinybę Šoa pamokas perteikti jaunimui.

Vilniaus ir Lietuvos vyriausiasis rabinas Chaimas Burshteinas pajuokavo neturįs asmeninių prisiminimų, nes jo amžius sutampa su minima

Tai visiška priešprieša šiuolaikiniam dvasingumo suvokimui, kai Bažnyčia suprantama tik kaip vieta dvasiškai susikaupti vienuoje. Skirtingai nuo individualumo, kurį kaip didžiulę dovaną regime Dievo sukurtame pasaulyje, religinį individualizmą vyskupas apibrėžė kaip blogį, keliantį pavojų žmogaus dvasiai bei neretai atvedantį į religinį sinkretizmą.

Šiuolaikiniam žmogui, gyvenančiam šurmulio ir triukšmo nestokojančioje aplinkoje, prasmingai skambėjo vysk. J. Ivanausko mintys apie Eucharistiją, kuri, kaip ir Šventasis Raštas, teikia galimybę žmogui ne tik prašyti, dėkoti Dievui, bet ir įsiklausyti, ką jis nori pasakyti: turime mokyti išgirsti Dievą. Eucharistijos metu atsiveria Dievo slėpinys – ir mes turime jam atsiverti. Pakvietęs klausytojus pasvarstyti, ką labiau – vaistus ar maistą – reiškia Eucharistija, ganytojas pakomentavo, jog Eucharistija yra ir apdovanojimas už krikščionišką gyvenimą, ir gydymas. Asmeniškai susitikimas su Jėzumi ugdo tikėjimą, viltį ir meilę, be kurių neįmanomas aiškus, teisingas ryšys su kitu žmogumi.

Eucharistijos šventimas glaudžiai susijęs su sekmadienio šventimo pareiga krikščioniui. Anot vysk. J. Ivanausko, sekmadienis atskleidžia, jog žmogus yra nepalyginamai daugiau už tai, ką jis turi ar yra pasiekęs. Sekmadienis yra skirtas džiugiam susitikimui ir bendravimui su Jėzumi ir kitais. Iš asmeninio susitikimo su Jėzumi perspektyvos įgyjame galimybę visai kitaip matyti savo tikėjimą, save ir kitus. Vyskupas taip pat priminė, jog Bažnyčia skiria ypatingą dėmesį Eucharistijos liturgijai, nes Eucharistija, kaip ypatingas meilės slėpinys, įpareigoja ypač šventam artinimuisi prie altoriaus.

Antroje adventinio susikaupimo dalyje vysk. J. Ivanauskas atsakė į susirinkusiųjų klausimus ir pakvietė drauge švęsti Eucharistiją vakaro šv. Mišiose arkikatedroje bazilikoje. -dalg-

Adventinė popietė Kaišiadoryse

Gruodžio 9 d. Kaišiadorių vyskupijos kurijoje surengta jau tradicine tapusi adventinė popietė. Popietės tema pasirinkti antrojo advento penktadienio liturginių Šv. Rašto skaitinių žodžiai: „Aš, Viešpats, tavo Dievas, mokau tave, kas tau naudinga...“ (Iz 48, 17). Renginyje, kurio organizatorius – Kaišia-

dorių vyskupas J. Matulaitis, dalyvavo per 50 asmenų – Kaišiadorių vyskupijoje esančių savivaldybių, vyskupijos centrų, kitų institucijų tarnautojai, vyskupijos ūkinių projektų rėmėjai.

Popietė, vykusį kurijos svetainėje, prasidėjo muzikine įžanga, vėliau skambėjo Šv. Rašto pranašo Izaijo žodžiai: „Aš, Viešpats, tavo Dievas, mokau tave, kas tau naudinga, ir vedu tave keliu, kuriuo tau dera eiti...“. Po to atvykusius į popietę svečius pasveikino Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis.

Adventinės popietės programoje buvo numatyti du pranešimai. Kunigas Aušvydas Belickas iš Vilniaus savitai atskleidė advento – Kristaus atėjimo į mūsų gyvenimus – prasmę, pabrėžė, jog ir šiandien Kristus ateina pas mus, į mūsų gyvenimus žmogišku keliu: per išgyvenimus, dramas, išgijimus, netgi mažus stebuklus, kurių, jei tik apsidairome, pastebime ir patiriame ne vieną. Antrasis popietės kalbėtojas kun. Kazimieras Ambrasas SJ skaitė asmeninę kūrybą, prisiminė kelionių įspūdžius bei apmąstymus, kaip antai, ką jam reiškė apsilankymas Betlejuje ir Jeruzalėje, papasakojo, kaip švenčiamas adventas kituose kraštuose.

Po šių kalbų dar kurį laiką skambėjo sakrali muzika, atliekama fortepijonu ir fleita, taip pat solinės giesmės. Vėliau popietės dalyviai vaišinosi kukliais adventiniais patiekalais, turėjo progos vienas su kitu pasikalbėti. Renginys baigėsi vyskupo žodžiu ir dovanėle – kiekvienam dalyviui įteiktu kalėdaičiu ir dvasinio turinio knyga. -kgt-

Adventinis susitikimas

Gruodžio 11–12 d. Kaišiadorių vyskupijos jaunimo centras organizavo adventinį susitikimą su aktyviausiais šio centro savanoriais. Renginys prasidėjo šv. Mišiomis Elektrėnų parapijos bažnyčioje. Susitikimo tikslas – pasidžiaugti bendrai nuveiktais darbais, aptarti, kas buvo gerai ir kas galėtų būti dar geriau atlikta ir suplanuota. Prisiminta ne viena stovykla, seminaras, pasidžiaugta komandinio darbo veiksmingumu ir svarba. Kartu paaiškėjo, kad ne kiekvienam renginiui rengtasi pakankamai ilgai, kad pravartu daugiau dėmesio skirti renginio aptarimui. Atkreiptas dėmesys ir į tai, kad bendradarbiaudami visi gali bręsti, nauja patirtis verčia atsakingiau ir giliau žiūrėti į šią tarnystę. Susitikime taip pat buvo pateikti 2006 m. Kaišiadorių vyskupi-

sukaktimi. Priminęs išrinktosios tautos istoriją ir jos svetingą priėmimą Lietuvoje prieš šešis šimtmečius, rabinas pabrėžė, kad daugiau kaip milijonas litvakų kilmės žydų, pasklidusių pasaulyje, tebejaucia ryšį su Lietuvos žeme ir ją myli. Jis kalbėjo apie nepaprastai turtingą dvasinę žydų civilizaciją, ypač Vilniuje. Rabinas kreipėsi į visus, prašydamas padėti žydų bendruomenei atkurti buvusį dvasinį paveldą.

Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas dr. Simonas Alperavičius iškėlė konferencijos reikšmę, pavadinęs ją „istorine galimybe“. Jis apžvelgė taip pat kitus krikščionių – žydų santykius nagrinėjusius dokumentus: Vatikano komisijos santykiams su judaizmu dokumentą „Mes atsimeiname: Šoa apmąstymas“, taip pat Lietuvos vyskupų laišką Atgailos ir atsiprašymo dienos Didžiojo 2000 jubiliejaus metais proga. Pasak Lietuvos žydų bendruomenės pirmininko, Lietuvos vyskupų laiškas buvęs kiek pavėluotas, tačiau svarbu, kad jis nebuvo visuomenės atmestas. Dr. Alperavičius kalbėjo apie abipusius tiek žydų, tiek lietuvių turimus stereotipus, trukdančius suprasti vieniems kitus. Pasak jo, nuo seno pasėta antisemitizmo sėkla iki galo neišrauta. Ir tai yra ne tik žydų, bet ir Lietuvos problema. Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas kritiškai atsiliepė apie ksenofobijos ir antisemitizmo apraiškas žiniasklaidoje, ypač „Respublikos“ koncerto leidiniuose. Dr. Alperavičius baigė kalbą kvietimu drašiai žiūrėti į ateitį. „Mus sieja dešimt Dievo įsakymų“, – sakė jis. Dr. Alperavičius kvietė visus ir asmeniškai kardinolą A.J. Bačkį į Chanukos šventę Vilniaus sinagogoje.

Lietuvos žydų bendruomenės valdybos ir tarybos narys prof. Izraelis Lempertas kvietė atvira širdimi pažvelgti į minėtus Bažnyčios dokumentus. Jis iškėlė lietuvių, nacių okupacijos metais gelbėjusių žydus, didvyriškumą. Prof. Lempertas taip pat kalbėjo apie tautų santykius tebeslegiančius stereotipus, suformuotus praeities kančių. Jis pareiškė norą, kad Lietuvos Bažnyčios hierarchai dažniau reaguotų į antisemitinius išpuolius, ypač žiniasklaidoje.

Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centro bendradarbis dr. Arūnas Streikus kalbėjo apie lietuvių ir žydų santykius ir Bažnyčią sovietų okupacijos metais. Pasak istoriko, sovietų ideologija stengėsi apskritai ištrinti holokaustą iš visuomenės atminties, taip pat eskaluoti tikrus ar tariamus dvasininkų kolaboravimo su nacių režimu atvejus. Pasak jo, sovietų vykdytas žydų kultūros bei kulto pastatų vietų naikinimas, taip pat holokausto nutylėjimas prisidėjo prie antijudaistinių prietarų, ypač penktajame ir šeštajame dešimtmetyje. Aštuntajame – devintajame dešimtmetyje prie geresnio tarpusavio supratimo prisidėjo bendradarbiavimas disidentinėje veikloje kovojant už sąžinės ir tikėjimo laisvę. Pasak A. Streikaus, katalikų pogrindžio spaudoje lietuvių ir žydų santykių refleksija nebuvo gausi. Tyrinėtojas išskyrė „Aušroje“ Žuvinto slapyvardžiu publikuotą straipsnį, pagrįstą „dviejų genocidų“ teorija. Straipsnis sulaukęs polemiko Tomo Venclovos ir Antano Terlecko atsako. Kaip naują lietuvių ir žydų santykio apmąstymo pavyzdį prelegentas paminėjo 1991 m. kun. Jono Lauriūno SJ prie paminklo žuvusiems žydams Linkmenyse pasakytą raginimą ne kaltinti vieniems kitus, bet branginti kančių atminimą.

-kl-

Susitikimas su Sergejumi Kovaliovu Kauno arkivyskupijos kurijoje

Gruodžio 14 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje žymus žmogaus teisių gynėjas iš Rusijos Sergejus Kovaliovas susitiko su dvasininkais, pašvęstojo gyvenimo nariais, bažnytinių organizacijų atstovais bei miesto visuome-

ne. Pagal tai, koks didelis kauniečių būrys susirinko į susitikimą su šiuo rusų mokslininku, buvusios SSSR disidentu, ir koks atviras vyko pokalbis, galima spręsti apie laisvo žodžio ir kovos už idealizmą aktualumą ir dvasinių moralinių vertybių ilgėsį.

„Lietuvos bičiulis“, – pristatydamas S. Kovaliova sakė arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, išskeldamas jo asmeninį indėlį kovojant už tiesą ir laisvą žodį 7–8 dešimtmetyje, kai buvo brukama „brandaus socializmo“ ideologija. Nors S. Kovaliovo viešnagėmis Lietuvoje buvo paminėtos 30-osios jo arešto ir teismo Vilniuje metinės, pirmoji pažintis su šiuo žmogumi užsimezgė 1971 m., kai Petras Plumpa į Maskvą nuvežė kelių tūkstančių Lietuvos žmonių pasirašytą memorandumą dėl kunigų ir vyskupų persekiojimo. Taip katalikų protesto dokumentas pasiekė ne tik aukščiausius sovietų valdžios pareigūnus, bet ir Vakarų pasaulį. Tuo metu Maskvoje ejęs pagrindinis disidentų leidinys „Einamųjų įvykių kronika“ supažindindavo ir su Lietuvos katalikų pagrindžio veikla. 1972 m. pradėjus leisti LKB kroniką, iškilo uždavinys, kaip pagrindžio leidiniui pasiekti Vakarus? „Dėmesys vėl nukrypo į Maskvą, – pasakojo arkivyskupas S. Tamkevičius. – Atnaujinome ryšį su Sergejumi Kovaliovu ir susitarėme, kad jam nuvešime naują Kronikos numerį. O čia maskviškiai Lietuvos draugai padėdavo persiųsti į Vakarus. Mes iš Kovaliovo ir kitų jo bendraminčių mokėmės drąsos, gilaus principingumo, asmeninės atsakomybės. Mes tiesiog žavėjomės disidentais, kurie labai gerbė įvairių tautų žmonių religinius įsitikinimus, gynė tautines mažumas, visiems sovietinio režimo skriaudžiams žmonėms stengėsi įvairiais būdais padėti“.

1975 m. gruodžio mėnesį Vilniuje įvyko Sergejaus Kovaliovo teismas, jo byla šiandien saugoma Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre. Susitikime dalyvavusi šio centro atstovė Birutė Burauskaitė papasakojo, kokia tomis dienomis buvo žmonių spūstis prie teismo durų. Nors Maskva, siekdama kuo mažesnio Vakarų dėmesio, teismą surengė toliau nuo akių, jo užmačios neišsipildė. Iš Maskvos atvyko gausus būrys S. Kovaliovo bendraminčių, tarp jų buvo ir Nobelio premijos laureatas akademikas Andrejus Sacharovas, kiti žymūs demokratinio sąjūdžio dalyviai. Daugelis disidentų buvo mokslininkai, gyvenę pagal moralinės tiesos imperatyvą, tai vedė į konfliktą su oficialiąja valdžia, daugeliui teko atsiveikinti su moksline karjera. Pasak B. Burauskaitės, tarp tokių asmenų ryškiai išsiskiria S. Kovaliovas. Pirmaisiais Sovietų Sąjungos žlugimo ir visuomenės demokratėjimo metais jis buvo Dūmos deputatas, pirmasis viešai atspausęs lietuvių tautos už patirtas režimo skriaudas.

„Man visada malonu viešėti Lietuvoje“, – sakė Sergejus Kovaliovas, susitikimo metu akcentavęs lietuvių katalikų pasipriešinimo veiklos reikšmę bendram žmonijos demokratėjimui. LKB kronika, S. Kovaliovo manymu, palyginti su Maskvoje leista „Einamųjų įvykių kronika“, buvo organiškė, nes persunkta religinio mąstymo: daryk, ką reikia, nelaukdamas, kas bus. Tokia katalikų laikysena jam, agnosticizmo atstovui, imponuodavo labiau nei racionalistinis, rezultato siekiantis mąstymas. „Mes buvome idealistai, siekiantys ne realios valdžios, o stichiškai besipriešinantys „realiai“ politikai“, – sakė S. Kovaliovas, paaiškinęs savo poziciją realios politikos atžvilgiu. Nors sovietinis režimas žlugo, tačiau ir dabar Rusijoje ir Lietuvoje tebeegzistuoja moralumo nepaisanti reali politika, kur nevengiama nutylėjimo, melo, vartotojiškų santykių, savanaudiškumo. Vien dėl to disidentinis judėjimas negali užgesti ar nueiti praeitin. Kalbėdamas apie dabartinės Rusijos politinę visuomeninę padėtį S. Kovaliovas atkreipė dėmesį, jog draudžiant veikti visuomeninėms organizacijoms ryškėja totalitarizmo tendencijos, pamažu grįžta buvęs sovietinis režimas, deja, pasak jo, dėl moralinių vertybių ir idealų stokos galintis būti rafinuo-

jos jaunimo centro planai ir metų tema. Susitikimas baigėsi šv. Mišiomis, kuriose melstasi už visus, besidarbuojančius jaunimo sielovados srityje. -is-

Šv. Rašto skaitovų susitikimas

Gruodžio 3 d. Kaišiadorių vyskupijos Jaunimo ir Katechetikos centrai surengė pirmą vyskupijoje susitikimą-seminarą šv. Mišių skaitovams. Susitikime dalyvavo daugiausia jauni žmonės iš Bagaslaviškio, Dusmenų, Jiezno, Kalvių, Kruonio, Musninkų, Palomenės, Pivašiūnų, Semeliškių, Vievio, Žaslių ir Žiezmarijų parapijų.

Susitikimo pradžioje organizatoriai dalyvius supažindino su pranašo Jeremijo pašaukimo istorija. Po to šis Šv. Rašto tekstas buvo skaitomas kaip malda, vėliau nagrinėjamas kaip pašaukimo Dievo žodžio tarnystei pavyzdys: ieškota, kuo panašus Šv. Rašto skaitovo ir pranašo kelias. Jeremijo pašaukimo istorija padėjo suprasti Šv. Rašto skaitovo tarnystę kaip Dievo dovaną, skirtą skelbti jo žodį, o šį žodį skelbiantį asmenį – kaip Dievo įrankį. Vėliau nagrinėta, kas būdinga skaitovui ir kokias savybes jis turi turėti. Akcentuota, kad labai svarbu suvokti, kas skaitoma (Šv. Raštas), kur skaitoma (per Mišias) ir kaip skaitoma (laikysena, dikcija, apranga ir kt.).

Keliais žodžiais

Vilkaviškis. Gruodžio 4 d. Vilkaviškio katedroje valanda prieš vakarines šv. Mišias buvo skirta advento susikauptimui. Koncertavo Žemės ūkio ministerijos mišrus choras „Dobilas“, skambėjo Dž. Verdžio, A. Mocarto, A. Vėberio ir kitų autorių kūriniai.

● Gruodžio 8 d., minint Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilme, rajono kaimo bendruomenių ir ūkininkų atstovai dalyvavo Vilkaviškio katedroje padėkos šv. Mišiose. Jas aukojo Vilkaviškio dekanas prel. V. Gustaitis, kan. J. Baranauskas ir penki dekanato parapijų kunigai. Dievui dėkota už šių metų žemdirbių derlių bei sėkmę, sveikatą, prašoma palankių ir darbinių kitų metų. Po šv. Mišių kaimų atstovai kartu su Žemės ūkio skyriaus specialistais bei kartu besimeldusiais dvasininkais dar pabendravo. -bn-

Kaunas. Gruodžio 5 d. paminklinėje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje tikybos mokytojams rekolekcijas „Katechetas – mokinyš – Eucharistija“ vedė kun. V.

Gedvainis. Nagrinėjant atskiras Šventojo Rašto vietas gilintasi į Eucharistijos reikšmę ir prasmę. -bv-

Kazlų Rūda. Gruodžio 9 d. Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centre jau penktą kartą vyko Kazlų Rūdos krašto moksleivių giesmių ir dainų šventė „Atskamba balsas“ (anksčiau ji vadinosi „Giedu ir dainuoju Dievui ir Tėvynei“). Šios gražios advento šventės organizatoriai – Kazlų Rūdos *Caritas* ir Kultūros centras. Šventėje dalyvavo moksleiviai iš įvairių parapijų. Dainavo vaikų lopšelio-darželio „Pušėlė“ solistai, Ažuolų Būdos, Jankų, Bagotosios pagrindinių, Plutiškių vidurinės mokyklų, Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijos moksleiviai, vaikų klubo „Rojaus obuoliukai“, dienos centro „Šypsniukas“ vaikai. Šventės dalyvius nuoširdžiai pasveikino parapijos klebonas kun. T. Vallianas. -vf-

Kairiai. Gruodžio 14 d. į Šiaulių rajono Kairių pagrindinę mokyklą atnešta Betliejaus taikos ugnis. Ją atnešęs istorijos mokytojas, skautų vadovas Antanas Jogminas uždegė žvakes prie prakartėlės. Keletą giesmių pagiedojo tos pačios mokyklos Žadziūnų skyriaus mokiniai. Istorijos mokytojas trumpai papasakojo apie Betliejaus taikos ugnį, jos kelio iš Betliejaus į Lietuvą istoriją. Ši ugnelė pasklis po visą mokyklą – klases ir kabinetus.

● Gruodžio 15 d. Kairių kultūros centre vykusiame adventiniame vakare dalyvavo Kairių seniūnijos, Šiaulių rajono neįgalųjų draugijos Kairių padalinio, Kairių pagrindinės mokyklos bei Kairių lopšelio-darželio „Spindulėlis“ atstovai. Kairių parapijos klebonas Saulius Matulis aukojo šv. Mišias. Po to jaukiai papuoštoje Kultūros namų salėje vakarą vedė Kairių kultūros centro meno vadovė Jurgina Stepušaitienė ir klebonas Saulius Matulis. -irat-

Dargaičiai (Šiaulių rajonas). Gruodžio 18 d. Dargaičių bendruomenės pirmininkės Birutės Pelėdienės iniciatyva nedideliame istoriniame-etnografiniame Dargaičių kaime surengtame adventiniame vakare dalyvavo Šiaulių vyskupas E. Bartulis, Šiaulių katalikių moterų šv. Elzbietos draugijos atstovės, Gruzdžių seniūnijos seniūnė Nijolė Bagdonavičienė, Gruzdžių parapijos klebonas Kęstutis Daknevičius bei kaimo gyventojai. Du šimtus metų stovinčioje kaimiškoje troboje buvo prisimintos advento šventimo tradicijos. -irat-

tesnis už buvusį. Aptardamas ir analizuodamas šiuos dabarties reiškinius svečias akcentavo politikų, kaip brandžių ir aukštus moralinius kriterijus turinčių asmenybių, stoką, taip pat KGB veiklos sinkretiškumą. Žymaus Rusijos žmogaus teisių gynėjo teigimu, dėl šios priežasties beveik visose šio regiono šalyse juntamas didelis idealizmo ir kovos už laisvą žodį ilgesys.

Sergejus Kovaliovas ir jo žmona Liusė sulaukė nemažai klausimų, į kuriuos atsakė išsamiai ir nuoširdžiai. Baigdamas susitikimą, arkivyskupas S. Tamkevičius už pagalbą Lietuvos Katalikų Bažnyčiai jos persekiojimo metu, laisvės idealų puoselėjimą ir tvirtą žmogaus teisių gynimą S. Kovaliovą apdovanojo Šiluvos Dievo Motinos medaliu. Ganytojas taip pat palinkėjo svečiui gausios Viešpaties palaimos ir Dievo globos gyvenime bei darbuose.

-nr-

Mirė kun. Leonas Savickas (1930–2005)

Lapkričio 10 d. po ilgos ir sunkios ligos, prieš mėnesį pradėjęs 76-uosius metus, Vilniuje, slaugos ligoninėje, mirė kun. Leonas Savickas. Kun. L. Savickas gimė 1930 m. lapkričio 4 d. Ignalinos r. Gaidės parapijos Vilkaragio kaime. Pradžios mokslus ėjo Vilkaragio kaime, po to mokėsi Dūkšto ir Marcinkonių progimnazijoje bei Druskininkų vidurinėje mokykloje. Ją 1952 m. baigęs, rudenį įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją.

Sovietų valdžiai sumažinus seminarijos auklėtinių skaičių ir šaukiamojo amžiaus klierikus pradėjus imti į kariuomenę, 1954 m. iki 1957 m. tarnavo sovietinėje armijoje. Grįžęs vėl stojo į Kauno kunigų seminariją, buvo priimtas ir 1960 m. pavasarį ją baigė. Į kunigus buvo išventintas vysk. Julijono Steponavičiaus 1960 m. balandžio 13 d.

Po mėnesio buvo paskirtas Paringio parapijos klebonu, nepraėjus nė metams – Palūšės parapijos administratoriumi, po pusantrų metų – Vilniaus Kalvarijų parapijos vikaru. Neišbuvęs čia nė metų vyksta vikarauti į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. Po trijų mėnesių eina Švč. Jėzaus Širdies parapijos vikaro pareigas, po poros metų grįžta vikarauti į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią, po metų vėl eina Švč. Jėzaus Širdies parapijos vikaro pareigas. Dar po penkerių metų skiriamas Naujosios Vilnios parapijos vikaru ir Pavilnio administratoriumi. Bet po metų vėl sugrįžta į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. Netrukus paskiriamas į Lavoriškes klebonu, o nuo 1982 m. 18 metų darbuojasi Adučiškio parapijoje klebonu. 2000 m. rudenį, susilpnėjęs sveikatai, pasiprašo išleidžiamas į emeritus. Apsigyvenęs pas seserį netoli Vilniaus šv. Petro ir Povilo bažnyčios ir taip jau ketvirtą kartą grįžęs į šią bažnyčią, negailėdamas jėgų, netausodamas sveikatos uoliai stengėsi padėti šios parapijos pastoracijoje, kol jį prieš pora metų, einantį į bažnyčią aukoti Mišių, ištiko insultas, paskui dar keli.

Kun. Leonas Savickas lapkričio 11 d. buvo pašarvotas Vilniaus šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Lapkričio 12 d. čia buvo aukojamos iškilmingos šv. Mišios, kurioms vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis, koncelebravo jo padėjėjas vyskupas Juozas Tunaitis bei 40 kunigų. Šv. Mišiose dalyvavo gausus būrys tikinčiųjų. Kun. Leonas Savickas palaidotas Vilniaus Jeruzalės kapinėse greta kitų kunigų.

-Vn-

VIEŠPATIES APSIREIŠKIMAS

Trys Karaliai (B)

Iz 60, 1–6; Ps 72; Ef 3, 2–3. 5–6; Mt 2, 12

Nežinia, kas pirmas šios dienos šventę pavadino Trijų Karalių švente. Iš tiesų tai Viešpaties apsireiškimas. Ne karaliai ar apsilankę magai čia svarbūs, bet pats dieviškasis Kūdikis. Rytų išminčiai, aplankiusieji įsikūnijusį Dievą, reikšmingi tuo, kad akivaizdžiai išreiškia teisingą žmogaus laikyseną Dievo atžvilgiu. Evangelijoje skaitėme: „Ižengę į namus, pamatė kūdikį su motina ir, parpuolę ant žemės, jį pagarbino“. Įsikūnijusiam ir dėl mūsų kentėjusiam Viešpačiui priklauso žmonių adoracija. Senojo Testamento išrinktoji tauta, gavusi dieviškojo Apreiškimo pradmenis, gerai suprato, kad Dievą priklauso šlovinti. Pasklaidykime psalmes. Kiek nuoširdžios pagarbos Dievui. 95 psalmė – tai ištisas himnas, kviečiantis šlovinti Dievą. Paklausykime bent pirmųjų jos žodžių: „Viešpačiui naują giesmę giedokit, giedokite jam visos šalys. Giedokite Viešpačiui, šlovę duokit jo vardui, skelbkit kasdien, kad jis išganytą neša“. Ne tik žmonės privalo teikti Dievui šlovę, bet visas pasaulis, visa gamta: „Tesisdžiaugia dangūs, tekrykštauja žemė. Tešniokščia jam jūra, pripildyta gyvių. Laukai su javais tegu kelia linksmybes. Tegu girių medžiai Viešpačiui siaudžia“. Visas Apreiškimas ir visa Bažnyčios tradicija moko ir skelbia, kad pasaulis yra sukurtas Dievo garbei. Pasak psalmės: „Skelbia dangus Dievo garbę, apie jo rankų darbus žvaigždėtasis skliautas byloja“ (Ps 18, 2). Šv. Paulius Laiške romiečiams išpažįsta: „Iš jo, per jį ir jam yra visa. Jam šlovė per amžius“ (Rom 11, 36). Dievo sukurto pasaulio tikslą ir prasmę lengviau suprasime pasinaudoję pavyzdžiu iš žmonių gyvenimo. Juk žmogus yra sukurtas pagal Dievo paveikslą. Prisiminkime didžiuosius menininkus. Menininkas kuria ne dėl pelno, ne dėl duonos, bet atskleisdamas save, parodydamas savo talentą. Šiandien visas pasaulis pagarbiai taria didžiųjų menininkų vardus. Tuos, kurie kuria dėl uždarbio, vadiname amatininkais.

Dievas yra didysis menininkas. Sukurtas pasaulis – tai amžinas Dievo galybės, išminties, meilės ir gerumo paminklas. Klaida manyti, kad Dievas pasaulį sukūrė siekdamas save išaukštinti. Pasak šv. Bonaventūro, Dievas visus dalykus sutvėrė ne didinti savo garbei, bet jai atskleisti (plg. *KBK* 293). Iš tiesų visas pasaulis yra amžinojo Dievo gerumo ir meilės paminklas. Galutinis kūrinių tikslas – skelbti Dievo garbę, kad Dievas, visa sukūręs, pagaliau taptų viskas visame kame savo garbei ir mūsų laimei (plg. *KBK* 294). Įsikūnijęs Dievo Sūnus yra tarsi perskyra, dalijanti žmones į pripažįstančius Dievą kaip savo gyvenimo tikslą ir prasmę, ir Jį kaip savo laimės ir laisvės kluvinį atmetančius. Užgimusį kūdikį garbina piemenėliai, iš Rytų šalies dovanas neša išminčiai. Bet tuo pat metu Erodas, sužinojęs apie gimusį Karalių, jau planuoja, kaip atsikratyti šio savo sosto varžovo. Nuo dabar kiekvienas žmogus turės apsispręsti, kuriam karaliui tarnauti. Pirmiausia Jėzui nusilenkė išrinktosios tautos vaikai, kurių širdžių ir protų neužvaldė puikybė. Fariziejai ir Rašto aiškintojai turėjo patys pirmieji nusilenkti Gimusiajam, bet to padaryti jiems neleido pavydas ir puikybė. Kai šis Karalius išeis į gatves, gydys ligonius, nusidėjėliams atleis kaltes, skelbs savo palaiminimus, takoskyra tarp Jėzaus garbintojų ir jo priešininkų dar labiau išryškės, savo viršūnę pasiekdama Jėzui įžengus į Jeruzalę. Vieni jam šauks „Hosana“, kiti reikalaus kryžiaus išstarmės. Pažvelkime į mūsų laikų pasaulį. Daugybė žmonių lengvai pasiduoda pasaulio pagundoms, ir nūdienos krikščionys jau nesugeba pakartoti Kristus savo gundytojui pasakytų žodžių: „Eik šalin, šėtone! Juk parašyta: Viešpatį, savo Dievą, tegarbink ir jam vienam tetarnauk!“ (Mt 4, 10).

Ačiū Dievui, sutinkame žmonių, kurie žino, kam gyvename žemėje. Jie išlaiko bažnyčias, jie visu savo gyvenimu parodo, koks jų gyvenimo tikslas ir prasmė. Jie gyvena Dievui ir jam vienam tarnauja. Šiandien, Viešpaties Apsireiškimo šventės dieną, turime progą savęs paklausti, kam aš tarnauju. Koks yra mano gyvenimo tikslas? Šiandien yra gera proga pagalvoti apie gyvenimo prasmę. Nepamiršk, žmogau, kad esi Dievo kūrinys. Ne kam kitam tenka Kūrėjo garbė, tik Dievui. Dievas tavo pradžia ir tavo tikslas. Jis yra Alfa ir Omega. Turime suprasti, kad Dievas, sukūręs pasaulį iš savo gerumo, trokšta savo kūrinių laimės. Net ir tuomet nenustojo jų mylėjęs, kai jie savo neklusnumu jį, jų Kūrėją, įžeidė. Pats didysis Dievo meilės žmogui įrodymas – Dievo sūnaus įsikūnijimas. Teologai moko, kad mūsų laimės troškimas sutampa su Dievo noru matyti mus laimingus. Žmogaus prigimtis yra tokia, kad tiesiog ieško, kam paskirti save, ir nenurimsta, kol suranda didžiausią vertybę ir jai atiduoda savo jėgas. Apie šventąjį Hubertą pasakojama, kad jaunystėje jis buvo pasinėręs į pasaulio pramogas. Jam atrodė, kad gyvenimo prasmė – pasisemti kuo daugiau malonumų. Pasak legendos, jam su draugu besėdint prie vyno taurės, prasivėrė kambario durys ir į kambarį įėjo stambus, nepažįstamas vyras. Jis Hubertui suspaudė petį ir tarė: „Dievas tave paskyrė būti vyskupu, o tu tuščiai leidi savo gyvenimo dienas“. Tai pasakęs nepažįstamasis apsisuko ir išėjo iš kambario. Po šio įvykio Hubertas visiškai pasikeitė. Jis suprato, kad gyvenimas turi būti prasmingas. Vėliau jis tapo kunigu, o dar vėliau – išsipildė nepažįstamojo žodžiai: Hubertas tapo vyskupu.

Gerasis žmogau, modernusis pasaulis tave įtraukė į savo sukurius. Lekti, skubi, kad tik neatsiliktum nuo gyvenimo. Bet neužmiršk savo didžiojo tikslo – savo Kūrėjo. Rytų išminčiai tave moko: išvydę Kūdikėlį jie, „parpuolę ant žemės, jį pagarbino“. Tavo visas gyvenimas tebūna ištisa giesmė Dievo garbei. Jeigu pasirinkai tarnauti kam nors kitam, gerai pasverk, kad nebūtum veltui gyvenęs.

ATGIMTI IŠ VANDENS

Jėzaus krikštas (B)

Iz 42, 1–4. 6–7; Ps 29; Mk 1, 7–11 (B)

Šiandien Bažnyčia mini Jėzaus krikštą. Tai Jėzaus viešojo gyvenimo pradžia. Mums šis įvykis yra tarsi atsakymas į klausimą, kodėl Jėzus įsikūnijo. Trumpai tariant, galima sakyti, jog jis tapo žmogumi, kad mus padarytų Dievo vaikais. Jėzus krikštijasi, ne kad pats būtų pašventintas, bet kad parodytų, ką mes privalome daryti. Įeiti į upę, nusiplauti – tai simbolinis veiksmas, kuris reiškia senojo žmogaus tapimą naujuoju žmogumi. Pats Kristus tai vadina nauju gimimu. Tiesos ieškančiam Nikodemui Kristus sakė: „Kas negims iš vandens ir Dvasios, neįeis į Dievo karalystę“ (Jn 3, 3–5). Skirdamasis su apaštalais Kristus jiems priminė jų misiją: „Eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, mokydami laikytis visko, ką tik esu jums įsakęs“ (Mt 28, 19–20). Nuo to laiko Krikštas yra sąlyga tapti Bažnyčios nariu. Apaštalų darbų knyga pasakoja, kaip po pirmųjų Sekminių apaštalai tuojau ėmėsi vykdyti Kristaus liepimą eiti ir krikštyti visas tautas. Po Šventosios Dvasios atsiuntimo Petras jo klausančiai miniai kalbėjo: „Atsiverskite, ir kiekvienas tepasikrikštija vardan Jėzaus Kristaus, kad būtų atleistos jums nuodėmės, tada gausite Šventosios Dvasios dovaną“ (Apd 2, 38).

Vienas seniausių Bažnyčios dokumentų yra Didachė (Dvylikos apaštalų mokymas). Jame randame tokį pamokymą apie Krikštą: „Krikštykite vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios tekančiame vandenyje. O jei neturėtum gyvo vandens, krikštyk kitokiu vandeniu. Jei negalėtum krikštyti šaltame vandenyje, krikštyk šiltame. Jei neturėtum nei vieno, nei antro – užpilk tris kartus vandens ant galvos: vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios“ (7). Šis Bažnyčios dokumentas kalba apie patį svarbiausią Krikšto veiksmą. Ilgainiui Bažnyčia prie šios pagrindinės apeigos pridėjo įvairių papildomų. Po Vatikano II Susirinkimo Bažnyčia, nekeisdama esminių dalykų, Krikšto apeigas pakoregavo. Tarp kitų naujų dalykų įtraukė du Šv. Rašto skaitinius, visuotinę maldą, apeigų tekstus labiau pritaikė mūsų laikų žmogui. Naujasis Krikšto apeigynas pabrėžtinai ragina Krikšto apeigose dalyvauti vaiko tėvus. Krikštas – tai visos šeimos šventė. Kadangi su krikštu žmogus tampa regimosios Bažnyčios nariu, dera, kad krikštijama būtų savos parapijos bažnyčioje. Pirmaisiais krikščionybės amžiais buvo krikštijami suaugusieji, todėl prieš Krikštą jie privalėjo gerai susipažinti su tikėjimo tiesomis. Išėję nemažą katechezės kursą Krikštą priimdavo dažniausiai Velyknaktį. Apie V amžių imta krikštyti kūdikius, todėl vaikų katechizacija nukelta po Krikšto ir siejama su kitais sakramentais. Tėvai neturėtų gailėti laiko ir pastangų, kad jų vaikai taptų sąmoningi katalikai. Turėtume užmiršti sovietinius laikus, kai vaikai būdavo katechizuojami slapta, išmokant tik pačių svarbiausių tikėjimo tiesų. Daug kas mano, kad krikštyti reikėtų ne kūdikį, bet sąmoningą žmogų, galintį apsispręsti dėl savo Krikšto. Bažnyčia mano, kad tėvai, davę kūdikiui kūnišką gyvybę, turi teisę pasirūpinti ir jo dvasios gyvastimi. Kokia paguoda tėvams netikėtos mirties atveju žinoti, kad kūdikis buvo pakrikštytas ir jo amžinasis gyvenimas garantuotas! Tėvams ne kartą iškyla klausimas, kada reikia kūdikį krikštyti. Krikšto apeigyne nurodoma: jei kūdikiui gresia mirties pavojus, reikia nedelsiant krikštyti. Jeigu nėra arti kunigo, gali krikštyti ir pasaulietis – vyras ar moteris. Pildamas ant vaiko galvos vandenį, krikštijantysis taria: „Aš tave krikštiju vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios“. Jeigu vaikas normaliai vystosi, kūdikį reikia krikštyti pirmosiomis savaitėmis po gimdymo. Tačiau, jeigu nėra vilties, kad kūdikis bus auklėjamas katalikiškai, Krikštas atidedamas vėlesniam laikui, kol taps aišku, kad vaikas šeimoje gaus krikščionišką auklėjimą.

Patariama krikštyti Velyknaktį arba sekmadieniais, kai Bažnyčia mini Viešpaties prisikėlimą. Juk ir Krikštas yra prisikėlimas. Pakrikštytasis prisikelia naujam gyvenimui. Tai simboliškai išreiškiama įteikiant kūdikiui baltą drabužėlį. Kunigas uždeda kūdikiui tėvų ar krikštatėvių paruoštą baltą drabužį tardamas: „Krikštu tapai nauju Dievo kūriniumi, panašiu į Kristų. Šis baltas drabužis tebus ženklas tavo nepaprasto išaukštinimo ir nekaltumo. Tavo artimieji temoko tave žodžiu, teskatina geru pavyzdžiu, kad nekaltas ir šventas laimėtum amžinąjį gyvenimą“. Įteikdamas degančią žvakę, kunigas sako: „Deganti žvakė tegu primena tau Kristų – mūsų šviesą!“ Baigdamas Krikšto apeigas kunigas, kreipdamasis į tėvus, primena jiems auklėjimo svarbą: „Gerbiamieji tėve ir motina! Jūs čia atnešėte savo brangų kūdikį ir prašėte pakrikštyti. Krikštas jį padarė Dievo vaiku ir dangaus paveldėtoju. Jūsų pareiga jį tokį išauklėti. Tad ar pasižadate pakrikštytąjį taip auklėti, kad jis mylėtų Dievą ir žmones“. Tėvams pritarus, kunigas atiduoda kūdikį jiems sakydamas: „Imkite šį sūnų (dukterį) – dabar jau Dievo vaiką. Užauginkite jį tokį gerą, kad jis būtų Dievui garbė ir žmonėms džiaugsmas“. Dažnai klausiama, koks likimas yra mirusių nekrikštytų kūdikių. Naujasis Bažnyčios katekizmas atsako: „Be Krikšto mirusius kūdikius Bažnyčia gali tik pavesti Dievo gailestingumui; tai ji ir daro per jų laidojimo apeigas. Didis gailestingumas Dievo, kuris trokšta, kad visi žmonės būtų išganyti, gailestingumas ir švelni Jėzaus meilė vaikams, skatinusi Jį sakyti: ‘Leiskite mažutėliams ateiti pas mane ir netrukdykite’ (Mk 10, 14), suteikia mums vilties, kad yra išganymo kelias ir be Krikšto mirusiems kūdikiams“ (KBK 1261). Nuo seno Katalikų Bažnyčioje krikštijami kūdikių. Jų vardu kalba krikštatėviai. Išreiškia tikėjimą, daro įvairius pažadus; tad labai dera, kad, tapę sąmoningais, krikščionys atnaujintų savo Krikšto pažadus. Tam labai tinkama proga – Velyknakčio pamaldos. Kiekvienos Velykos tebūna mums ne tikai Kristaus, bet visų mūsų dvasinis prisikėlimas.

DIEVO AVINĖLIS

2 eilinis sekmadienis (B)

1 Sam 3, 3–10. 19; Ps 42; 1 Kor 6, 13–15. 17–20; Jn 1, 35–42

Kiekvienose Mišiose girdime kunigą tariant: „Štai Dievo avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmes“. Tai šv. Jono, kuris suprato, kas yra nuodėmė, žodžiai. Šiandien sustokime prie šios sąvokos. Nuodėmė apibrėžiama kaip Dievo įsakymų laužymas. Šv. Raštas liudija, kad po pirmųjų tėvų nuopuolio nuodėmės keliu žengia ir jų vaikai: Kainas užmuša savo brolių, toliau Biblijoje pasakojama apie tvano bausmę, Sodomos ir Gomoros nuodėmes. Vartydami istorijos puslapius, susiduriame su nuolatiniais karais ir žudynėmis. Taikos ir ramybės laikotarpiai tėra tik trumpi atokvėpiai. Net išrinktoji tauta nuolat gundo Dievą savo neištikimybe. Pranašas tautą kaltina: „Jūsų rankos suteptos krauju, jūsų pirštai – kalte. Jūsų lūpos kalba melagystes, jūsų liežuvis šnabžda apgaulę. Nėra, kas keltų balsą už teisybę reikalą, nėra kas teisingai gintųsi teisme“ (Iz 59, 2–4). Ar tai tik tušti žodžiai, kurie šiandien prarado savo prasmę? Ar netinka pranašo žodžiai mūsų dienoms, mūsų žmonėms, mūsų tautos išrinktiesiems?! Teologija teigia, kad Dievas yra visur, tačiau ypatingu būdu Dievas yra žmoguje. Per savo malonę jis tiesiog pakeičia žmogaus prigimtį, ją sudieivina. Padarydamas sunkią nuodėmę, žmogus tarsi suluošina savo sielą. Nusikaltęs žmogus pasaulį mato iškreiptą. Kaip dažnai jis save apgaudinėja, nuodėmę laikydamas dorybe. Godumą jis vadina protingu taupumu, kūniškumą pridengia ori seksualinės revoliucijos vardu, kerštą laiko teisingumo atkūrimu, plėšikavimą ir sukčiavimą – socialinės teisybės ieškojimu, palaidumą – laisvės siekiu. Mūsų liberalioji visuomenė aukščiausiuoju gėriu laiko laisvę. Tačiau koks paradoksas: nežabotos laisvės rezultatus rodo perpildyti kalėjimai, pataisos namai, psichiatrinės ligoninės. Šiandien nenoriai kalbame apie nuodėmę. Šį žodį keičiame žodžiu „korupcija“, kuriuo išreiškiame visokį blogį. Dėl visko kalta korupcija. O kad yra nuodėmė, kad ji yra pirmasis korupcijos židinytis, apie tai tarsi susimokę tylime. Šv. Jonas ragina savęs neapgaukinti: „Jei sakytumė, jog neturime nuodėmės, klaidintume patys save, ir nebūtų mumyse tiesos“ (Jn 1, 8).

Šiandien girdime Jono Krikštytojo žodžius, kurie tariami kiekvienoje šv. Mišių aukoje: „Štai Dievo avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmes“. Pranašas Izaijas savo pranašiškoje vizijoje jau mato tą Dievo Avinėlį: „Viešpats uždėjo ant jo kaltę mūsų visų. Nors ir buvo žiauriai kankinamas, bet pakluso, – burnos nepravėrė. Kaip tyli avinėlis, vedamas pjauti <...> taip jis nepratarė žodžio“ (Iz 53, 6–7). Ypatingą simbolinę reikšmę avinėlis gavo išrinktosios tautos istorijoje. Išėjimo knygoje randame paties Dievo pamokymą Mozei: „Sakykite visai Izraelio bendrijai, kad šio mėnesio dešimtą dieną kiekvienas jų teparūpina savo šeimai avinėlį. <...> Jūsų avinėlis turi būti be trūkumų, vienerių metų patinėlis; <...> Laikysite jį iki šio mėnesio keturioliktos dienos, tada jis turi būti papjautas sambabrėškio metu, dalyvaujant visai susirinkusiai Izraelio bendrijai. Paėmę jo kraujo, jie paženklinys juo abi durų staktas ir sąramą tų namų, kur jis bus valgomas. <...> Jį taip turėsite valgyti: susijusę juosmenį, su sandalais ant kojų ir lazda rankoje; valgysite jį paskubomis. Tai yra Viešpaties Perėjimas“. Avinėlio krauju pažymėtos durų staktos gelbėjo žydų tautos kūdikius nuo mirties ir privertė faraoną išleisti juos iš Egipto žemės. Šis įvykis judėjams buvo ypatingos Dievo globos ženklas, ir Mozė įsakė išrinktosios tautos vaikams kasmet švęsti išėjimo dieną – Paschą. Tos šventės svarbiausia apeiga tapo šventinė vakarienė, kurioje buvo valgomas Velykų avinėlis. Ir Kristus su savo apaštalais šventė Paschos vakarienę. Naujajame Testamente randame tos vakarienės aprašymą: „Vakarieniaujant Jėzus paėmė duoną, sukalbėjo palaiminimą, laužė ir davė mokiniams tardamas: Imkite ir valgykite: tai yra mano kūnas. Paskui, paėmęs taurę, sukalbėjo padėkos maldą ir davė jiems, tardamas: Gerkite iš jos visi, nes tai yra mano kraujas, Sandoros kraujas, kuris už daugelį išliejamas nuodėmėms atleisti“. Girdėdami šiuos žodžius apaštalai pradeda nujausti, kad tikrasis Velykų avinėlis yra tarp jų, jo kraujas nuplaus pasaulio nuodėmes.

Mums, žemės vaikams, ypač brangus šis Kristaus simbolis, teikiantis pasitikėjimo ir drąsos. Joks kitas gyvulėlis nėra toks jaucus, paprastas, nepavojingas. Prie avinėlio gali artintis kas tik tai nori – didelis ar mažas, stiprus ar silpnas: avinėlis neturi nei kuo pulti, nei kuo gintis. Vokietijoje, Verdeno mieste, virš didžiųjų bažnyčios durų yra graži avinėlio skulptūra. Kaip ji čia atsirado? Kai buvo mūrijama ši bažnyčia, trūko apsauginė stelažų virvė, ir darbininkas žemyn galva krito žemėn. Čia pat prie bažnyčios ramiai ganėsi avinėlis. Darbininkas krito tiesiai ant gyvulėlio. Avinėlis žuvo, o darbininkas liko gyvas. Tai jis paprašė, kad virš didžiųjų durų būtų įamžintas avinėlio atvaizdas. Šiandien Bažnyčia mums primena, kad kiekvieną tikintįjį nuo amžinos nelaimės gelbsti Dievo avinėlis. Supraskime Bažnyčios rūpestį, kad Avinėlio auka nebūtų užmiršta. Supraskime jos įsakymų įpareigojimą branginti šią auką ir dalyvauti, kai ši auka sudabartinama ant mūsų altorių. Šv. Jonas savo Apreiškimo knygoje kalba apie naująją Jeruzalę ir jos grožį, tačiau pastebi, kad tame mieste nėra šventyklos, nes pats „Viešpats, visagalis Dievas ir Avinėlis, yra jo šventykla. Miestui apšviesti nereikia nei saulės, nei mėnulio, nes jį apšviečia tviskanti Dievo šlovė ir jo žiburys yra Avinėlis“. Baigdamas tą skyrelį, apaštalas Jonas pridėjo šiuos žodžius: „Bet tenai niekada nepateks kas netyra, o tik tie, kurie įrašyti Avinėlio gyvenimo knygoje“. Tegu brangus mūsų tikėjimo simbolis, išreikštas Jono lūpomis, suteikia mums pasitikėjimo, drąsos ir noro savo vardus įrašyti į Avinėlio gyvenimo knygą. *Parengė V. S.*

Popiežiškoji krikščionių vienybės taryba

Medžiaga Maldos už krikščionių vienybę savaitei

Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų (Mt 18, 20)

Medžiagą Maldos už krikščionių vienybę savaitei (ja rekomenduojama naudotis ir kitomis progomis 2006 metais) bendrai rengė Popiežiškoji krikščionių vienybės taryba ir Pasaulio Bažnyčių tarybos Tikėjimo ir tvarkos komisija. Čia pateikiami tik Maldos už krikščionių vienybę aštuondienio komentarai. Visą Maldos už krikščionių vienybę savaitės medžiagą galima rasti Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos interneto puslapyje: http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/weeks-prayer-doc/rc_pc_chrstuni_doc_20050603_week-prayer-2006_en.html

Įžanga į temą

Yra daugiau mus vienijančių, negu skiriančių dalykų, – šis didis atradimas grindžia ekumeninio judėjimo proveržį. Didžiausia vienijanti galia yra Prisikėlusio Kristaus, pažadėjusio mokiniamis būti kartu iki pasaulio pabaigos, buvimas. Mato evangelijos pabaigoje skaitome, kaip Jėzus duoda šį pažadą tuoj po to, kai pasiuntė savo sekėjus, davęs jiems užduotį padaryti mokiniais visų tautų žmones, krikštijant juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios (plg. Mt 28, 19–20). Žinodamas, kad jiems teks susidurti su visokiais sunkumais, jis nenorėjo palikti jų misijoje našlaičiais (plg. Jn 14, 18). Jis pažadėjo likti su jais. Jis yra „Emanuelis“, tai yra „Dievas su mumis“ (Mt 1, 23).

Evangelija mums pasakoja apie įvairius būdus, kuriais prisikėlęs Viešpats Jėzus yra tarp mūsų: kai skelbiamas jo žodis ir gyvenama juo, kai jo atminimui aukojama eucharistinė duona ir vynas; jis yra mažame vaikelyje, alkaname, kalinyje, pačiame menkiausiame iš mūsų; kiekviename artimame žmoguje; jis yra tuose, kurie vykdo jo misiją ir tarnybą pasaulyje. Šių metų Maldos už krikščionių vienybę savaitės tema iš Mt 18, 20 šiame kontekste iškelia prieš mus Jėzaus pažadą: „Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų“.

Šį Jėzaus pažadą Matas sugretina su pamokymais apie bažnytinės bendruomenės gyvenimą bei tvarką: kaip rūpintis mažiausiais, kaip Bažnyčia patarnauja nuklydusiems ir kaip nustatyti ribas atlaidumui. Mt 18 skyrius apima įtaigius tekstus apie teismą. Šie tekstai yra išpėjamieji ženklai krikščionių bendruomenei, nurodantys, kur jos nariai nepriiima savo, kaip mokinių, atsakomybės. Atsvarai pateikiami tekstai, pabrėžiantys rūpinimąsi kiekvienu bendruomenės žmogumi ir raginantys neribotai atleisti, atspindi paties Dievo beribę sutaikinimo galią. Šis skyrius ankstyvajai Bažnyčios bendruomenei pateikė aiškų Jėzaus mokymą

apie tai, kad į bendruomenės ugdymą nedera žvelgti abejingai. Bendruomenė, susiburianti apie Jėzaus asmenį ir jo žodžius, privalo padaryti viską, kad galėtų būti tikra, jog gyvena darnoje. Atsižvelgdamas į tai Viešpats kviečia savo klausytojus pasitikėti bendros maldos galia ir jo buvimu bendruomenėje, susiburiančioje jo vardu.

Maldos už krikščionių vienybę savaitę ir ištisus metus, meldamiesi už vienybę, esame kviečiami giliai suvokti, kad vienybė yra malonė ir mes turime nuolat prašyti šios malonės. Stengdamiesi ugdyti vienybę savo bendruomenėse ir puoselėti visų krikščionių vienybę, suvokiame, kaip svarbu ekumeniškai susirinkti melstis Jėzaus vardu. Darydami tai esame kviečiami pasitikėti maldos Jėzaus vardu galia: jis žadėjo savo mokiniams: „Jeigu kas iš jūsų susitars žemėje dviese melsti kokio dalyko, jiems mano dangiškasis Tėvas jį suteiks“ (Mt 18, 19). Čia ne tiek svarbu balsų daugybė, kiek tai, kad tie balsai suvienyti maldoje. Tylus balsas, bylojantis kiekvieno mūsų širdyje, yra sustiprinamas, kai susiburiame draugėn jo vardu. Meldamiesi prisiminkime ir dėkokime už didelę pažangą, per pastaruosius dešimtmečius padarytą krikščionių siekiant vienybės; Jėzus Kristus buvo tarp mūsų Šventosios Dvasios galia, melddamasis drauge su mumis Tėvu.

Jėzaus pažadas būti tarp mūsų neturėtų apsiriboti vien maldai susibūrusia bendruomene. Kadangi trivienio Dievo meilė išikūnijo Jėzuje Kristuje, per Kristų mums suteikta galia gyventi bendryste, išsakinjusia Trejybėje. Per Šventosios Dvasios buvimą prisikėlęs Viešpats trokšta būti drauge su mumis visais laikais ir visose vietose, dalyvaudamas mūsų rūpesčiuose, mums patardamas, keliaudamas su mumis, įžengdamas į mūsų namus ir darbovietes, mūsų džiaugsmą atgaivindamas į Tėvo širdį vedančiu savo buvimu. Jis nori, kad mes jaustumė Dievo artumą, Dievo jėgą, Dievo meilę. Jis nori būti tarp mūsų, kad per mus galėtų liudyti savo meilę ir gyvenimą namie ir darbovietėje, mokykloje ar kaimynystėje.

Verta atminti, kad per krikščionybės istoriją „Jėzaus vardu“ buvo daroma daug dalykų, nepanašių nei į jo mokymą, nei į jo gyvenimą bei mirtimi nubrėžtą kelią. Mūsų asmeninės ir bendruomeninės istorijos duoda daug priešasčių atgailai. Mt 18, 20 dera skaityti Jono evangelijoje iškeliamo meilės primato šviesoje: „Tai mano įsakymas, kad vienas kitą mylėtumėte, kaip aš jus mylėjau“ (Jn 15, 12) ir „Iš to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus“ (Jn 13, 35). Jėzaus buvimas ten, kur du ar trys susirenka jo vardu, yra glaudžiai susijęs su „dviejų ar trijų“ meile vienas kitam.

Susirinkti Jėzaus vardu reiškia dalyvauti meilėje, kurią jis atnešė į žemę. Jo meilė nėra redukuojama į filantropiją, solidarumą ar geranoriškumą; tai daugiau negu draugystė ar bičiuliška meilė. Tai atsiduodanti, kenčianti meilė, kuri „visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištvėria“ (1 Kor 13, 7). Tai meilė, reikalaujanti

protingumo ir kantrybės išvelgiant Viešpaties buvimą ir jo vedimo kryptį.

Siekdami būti įmanomai imlūs Jėzaus buvimui tarp mūsų, krikščionys turi išmokti drauge gyventi „kasdieniu ekumenizmu“, lydinčiu mūsų teologinę vienybės paiešką. Tai reiškia dalytis ir vieniems iš kitų mokytis dvasinių tradicijų, papročių ir išvalgų, drauge konkrečiai dirbaujantis ir tarnaujantis, kuriant Dievo karalystę žemėje. Tai taip pat reiškia puoselėti tarpusavio sąsają kultūrą – mums drauge mokantis išvelgti pozityvų aspektą bažnytinėje priklausomybėje, etninėje bendrijoje, istorijoje ir jurisdikcijoje, galinčioje lengvai tapti krikščionių skaldy mosi priežastimi. Atmindami visa, kas mums bendra, galime veiksmingiau susidurti su vis dar tebeskiriančiais mus dalykais. Gyvenimo ekumenizmas kildina bendrą malda, bendrą liudijimą ir, kur įmanoma, bendrą misiją, – mums vis labiau drauge dalijantis Šventosios Dvasios gyvenimu. Mes dalijamės vieni su kitais įprastiniais savo gyvenimo aspektais, kad galėtume vis labiau atpažinti vieni kitus kaip brolius ir seseris Kristuje, kiekviename sveitingai priimdami tą patį Kristaus buvimą.

Niekas nėra maža, jei daroma iš meilės. Atsiliepiant į Viešpaties troškimą, kad jo mokiniai būtų viena, nėra betikslis ar bevertis nė vienas meilės veiksmas, nė vienas paprastas liudijimas ar bendradarbiavimas Jėzaus vardu, nė vienas susibūrimas malda. Kiekvienas toks, net paprastas veiksmas išreiškia mūsų apsisprendimą mylėti vieniems kitus Jėzaus meile ir taip pat gali būti iškalbingas ženklas pasauliui, dažnai neįstengiančiam išvelgti Dievo buvimo arba abejingam Dievo planams.

Airijos ekumeninė grupė, atsakinga už šių metų Maldos savaitės medžiagos apmatų parengimą, suvokė, kad turtingas dvasinis Airijos paveldas, išsiskiręs ankstyvojoje krikščionybėje, yra bendras visoms krikščionių tradicijoms. Rengėjai taip pat suvokė, kad krikščioniškosios Bažnyčios buvo įtrauktos į konfliktus bei patyrė įtampų, pastaraisiais šimtmečiais turėjusių įtakos Airijos gyvenimui. Krikščionių susiskaldymas sukėlė ar net pagilino žaizdas.

Per 25 metus Maldos savaitės tekstų apmatai jau trečią kartą parengiami Airijoje, kur mažėja smurto lygmuo ir auga Kristaus taikos viltis. Šių metų darbo grupė, suvokdama turtingą, bet sudėtingą Airijos istoriją, turėjo keletą priežasčių *Mt* 18, 20 pasirinkti 2006 m. Maldos už krikščionių vienybę savaitės pagrindiniu bibliiniu tekstu ir tema.

Pirmiausia jie norėjo atkreipti dėmesį į Jėzų kaip mūsų vienybės šaltinį, pabrėžti, kad jis jau parodė mums kelią būti Dievo trokštamos vienybės įrankiais.

Antra, atsižvelgdami į tai, kad po didelių taikos gestų bei iniciatyvų viltys dažnai gali kilti ir žlugti, rengėjų

grupės nariai norėjo atkreipti dėmesį, jog paprastas dviejų ar trijų susibūrimas tarpusavio krikščioniškojoje meilėje yra esmingai svarbi priemonė ugdyti santykius tarp susiskaldžiusių tautų ir bendruomenių. Dažnai būna taip, kad maži susibūrimai, vietiniai santykiai ir draugystės gali turėti galingą įtaką kuriant taikos ir susitaikinimo dvasią. Daug patirčių naujajose Airijos istorijoje tai liudija.

Trečia, teksto apmatų sudarytojai turėjo omenyje, kad ateities viltis, taip pat taika ir susitaikinimas dabartyje būtinai reikalauja dorotis su skausmingais praeities atsiminimais bei užgauliomis nuoskaudomis. Suvokimas, kad esame Kristaus mokiniai, ragina mus pagelbėti rasti konstruktyvius būdus įveikti praeities nuoskaudas ir bendrai liudyti siekiant ir pasirenkant į susitaikinimą vedančius kelius. Šia dvasia visi krikščionys, naudodamiesi šia Maldos savaitės medžiaga, yra raginami susiburti draugėn maldoje ir tarpusavio meilėje, siekdami suprasti vieni kitų skirtingumus. Tada galime tapti vis galingesniais susitaikinimo ženklais ir gydančios Kristaus meilės liudytojais.

Aštuonioms dienoms siūlomais bibliiniais tekstais ir komentarais siekiama palaikyti Jėzaus mokiniams išsakyto kvietimo susiburti draugėn jo vardu tęstinį apmąstymą. Pirmoji diena plėtoja suvokimą: kadangi visi krikščionys priklauso Kristui, mes priklausome vienas kitam, esame suvienyti į bendrystę, jau pasirodantią mūsų bendrame krikšto pripažinime. Antrą dieną siūloma apmąstyti nuolankią tarnystę (kaip pavyzdį pasitelkiant kvietimą mazgoti vieniems kitų kojas) kaip svarbią priemonę ugdyti Bažnyčios vienybę. Trečiąją dieną apmąstoma, kaip svarbu melstis kartu iškeliant prielaidą, kad galbūt Jėzus meldėsi prašydamas mokinių vienybės todėl, kad tuomet jie dar nebuvo susivieniję jo vardu; Jėzaus buvimu tarp mūsų esame susiję su juo ir vienas su kitu. Ketvirtosios dienos tema yra atminties gydymas, atleidimo dovanojimas ir priėmimas – kaip mūsų vienybės su Kristumi atradimo ir patvirtinimo esminis elementas.

Penktąją dieną telkiamasi į Dievo buvimą kaip taikos stabilumo, drąsos ir stiprybės šaltinį, savo ruožtu įkvėpiantį mus ieškoti kelių kurti taiką. Šeštosios dienos tema suteikia progą apmąstyti dvejopą misijos paskirtį: subūrimą ir išsiuntimą. Šie abu veiksmai turi tą patį tikslą – vykdyti Tėvo valią, stiprinti silpnuosius ir skelbti, kad prisiartinio Tėvo karalystė. Septintoji diena ragina išvysti ir svetingai priimti artimą ir svetimą su visa jų kitokyste, išvelgiant juose Kristaus buvimą kaip pagrindą siekti mūsų ekumeninės užduoties. Aštuntąją dieną žvelgiama į mūsų piligrimystės pabaigą, į Kristaus buvimo pilnatvę. Tęsdami kelionę, atpažįstame bičiulius krikščionis nebe kaip nepažįstamuosius, bet kaip bendrakeleivius, drauge pasitikdami tą dieną, kai stovėsime greta vieni kitų Kristaus akivaizdoje.

Pirmoji diena. Suvienyti Kristaus buvimu

„Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas“ (Ef 4, 5–6)

Ez 37, 15–28: Tarp jų bus mano padangtė

Ps 67: Tegarbina, Dieve, tave tautos

Ef 4, 1–6: Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas

Jn 14, 23–27: Mes pas jį ateisime ir apsigyvensime

Komentaras

Rašto ištraukose pabrėžiama, kad Dievo valia yra vienybė Dievo tautai. Per pranašą Ezekielį Dievas patvirtina, jog Judas ir Izraelis – dvi padalytos viena kitai svetimos karalystės – vėl bus viena. Nuvalantis Dievo buvimas sustiprins ir palaimins jas taikos sandora.

Mūsų dėkingumas ir šlovinimas yra natūralus atsakymas į Dievo dovanojamą vienybę. Psalmininkas kviečia visas tautas vienyti šlovinant Dievą, kurio išganančią galybę galima matyti visose tautose ir per visą žemę.

Jėzus mokė savo pirmuosius sekėjus, kad jis su Tėvu bus su jais, „išikurdamas“ pas kiekvieną, kuris jį myli. Jis taip pat pažadėjo, jog šis buvimas nesibaigs jo mirtimi, kad jis ir toliau bus su kiekvienu savo sekėju – ir šiandien su mumis – per Šventąją Dvasią.

Tačiau Jėzaus buvimo pažadas apima ne vien individualius tikinčiuosius: kaip tvirtina evangelistas Matas, kur du ar trys susirenka Jėzaus vardu, jie sudaro bendruomenę, kurioje Jėzus pažadėjo būti stiprindamas ir lydėdamas kelyje.

Mūsų bendras krikšto pripažinimas galingai atskleidžia šią bendrą priklausomybę. Krikštu Kristus šaukia kiekvieną iš mūsų atvesdamas mus į savo kūną – Bažnyčią. Kadangi kiekvienas priklausome Kristui, visi priklausome vienas kitam. Ta bendra priklausomybė Kristui ir vienas kitam daro mus viena, nepaisant istorijos, kultūros ar teologinių įsitikinimų skirtumų: „kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų“ (Mt 18, 20).

Malda

Viešpatie Jėzau, dėkojame Tau už Tavo buvimą tarp mūsų, kuris stiprina ir drąsina mus mūsų kelyje. Leisk mums suvokti Tavo buvimą mumyse ir atsakyti į Tavo raginimus visame, ką darome. Suteik mums išminties ir nuolankumo atpažinti Tavo buvimą mūsų broliuose ir seseryse. Viešpatie, padaryk mus iš tikro viena. Amen.

Antroji diena. Krikščionių vienybės ugdymas Jėzui esant tarp mūsų – kasdienos ekumenizmas

„Ir jūs turite vieni kitiems kojas mazgoti“ (Jn 13, 14)

Įst 30, 15–20: Klestėsi ir tapsi gausus

Ps 133: Kaip gera ir malonu, kur broliai gyvena vienybėje

1 Kor 12, 12–31: Dievas sudėliojo kūne narius
Jn 13, 1–15: Ir jūs turite vieni kitiems kojas mazgoti

Komentaras

Pasak psalmininko, vienybė yra patraukli. Kadangi Kristus yra tarp mūsų, visi krikščionys turi pareigą glaudžiau derinti savo bendruomenių kasdienos gyvenimą su Evangelijos dvasia. Jėzus, mazgodamas mokinių kojas savo mirties išvakarėse, paliko ypatingą krikščioniško elgesio su artimu pavyzdį. Šventasis Paulius, 1 Kor 12 ragindamas rūpintis vienas kitu, priduria, jog Šventojoje Dvasioje kiekvienas yra skirtingas, tačiau priklauso tam pačiam kūnui. Dievo žodis ragina mus kaip brolius ir seseris Bažnyčioje priimti konkretų uždavinį auginti Bažnyčią tarnaujant pasauliui.

Dalyvavimas Švenčiausiosios Trejybės gyvenime nėra vien paprastas tikėjimo tiesos patvirtinimas. Evangelija mus ragina kasdien atsidėti ekumeniniam uždaviniui, kad Bažnyčia galėtų geriau atspindėti trejybinių bendrystę. Ar vienas Dievas, kurį išpažįstame drauge su seserimis ir broliais iš kitų monoteistinių tikėjimų, mums nėra meilės dalijimosi tarp Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios pavyzdys? Bažnyčios nariams žengti pirmyn su Kristumi reikia pripažinti, jog bendruomenėje įvykdomas net kuklus pozityvus veiksmas yra vertingesnis negu izoliuotas veikimas.

Plauti seserų ir brolių kojas yra daugiau negu paprastas gestas, tai ištikimas širdies atvėrimas Jėzui, liepiančiam mums tarnauti vienoje Bažnyčioje, kurioje norime būti ir gyvaisiais akmenimis, ir statytojais.

Malda

Amžinasis Tėve, suvienyti Tavo Sūnaus vardan, dalyvaujant Dvasiai Guodėjai, mes ryžtamės kurti krikščioniškąją bendruomenę Tavo meilės liepsnos atnaujinta širdimi ir uždegtu entuziazmu.

Leisk išgyventi ekumenizmą su tais, kuriuos sutinkame kasdieniame gyvenime, pagal Tavo Sūnaus, mazgojusio mokinių kojas, pavyzdį – kad drauge įžengtume į naują gyvenimą Jo esamybėje. Amen.

Trečioji diena. Drauge melstis Jėzaus vardu

„Viešpats delsia, norėdamas parodyti jums malonę“ (Iz 30, 18)

Iz 30, 18–26: Jis bus maloningas tau

Ps 136: Jo ištikimoji meilė amžina

Apd 1, 12–14: Atsidėjo maldai kartu

Mt 18, 18–20: Malda Jėzaus vardu

Komentaras

Nuolatinė Biblijos tema yra susirinkti maldai į garbinimo bendruomenę, nepaisant skirtumų žmogiškuoju aspektu. Bendruomenės susiburia garbinti ir šlovininti Die-

vą, siekti Dievo atleidimo ir maldauti Dievo gailestingumo bei pagalbos. Dievo maloningumas net labiau atskleidžiamas tuo, kad Viešpats yra teisingumo Dievas. Mūsų maldos yra atsakymas į Dievo teisingumą, į tai, ką Dievas pirmasis padarė dėl mūsų, nes jis „mirė už mus, kai tebebuvo nusidėjėliai“. Per visą Šventąjį Raštą Dievui būdinga maloninga, kantri, atperkanti meilė.

Psalmės išliko kaip Dievo tautos himnai ir maldos, recituojamos susibūrus garbinti Dievą. Bendrai tariami žodžiai susieja žmones tarpusavyje, sukuria priklausomybės jausmą, kuris savo ruožtu teikia jiems pasitikėjimo ir saugumo.

Buvo natūralu, kad ši tradicija tęsėsi ankstyvojoje Bažnyčioje. Argi pats Jėzus nemokė savo mokinių, kaip melstis? Šiandienos Evangelijos skaitinyje Jėzus moko, kad mums suteikiama visa, ko prašome. Kai susirenkame drauge kaip krikščionys mylėti ir melstis vieni su kitais, galime būti tikri, kad Kristus yra su mumis. Drauge meldamiesi Jėzaus vardu taip pat esame jo susiejami vieni su kitais ir su mūsų maldos objektu. Todėl vieninga malda yra galinga malda.

Jėzaus mokiniai atsidėjo maldai ir norėjo būti suvienyti. Visai įmanoma, kad mirties išvakarėse Jėzaus malda, prašant jog jo mokiniai būtų viena, buvo išsakyta todėl, kad jie dar nebuvo susivieniję Jo vardu. Po dvidešimties amžių mes turime paklausti savęs, ar esame labiau suvienyti maldoje, gyvenime ir darbe? Mūsų vienybė iš tikrųjų yra iš Dievo ateinanti dovana. Negana to, suvokiame, jog turime nuolankiai ir nuolat siekti šios dovanos. Apaštalas ragina mus nepaliaujamai melstis, kad Šventoji Dvasia iš naujo nusileistų ant mūsų į mūsų įvairovę ir savo raginimu mus suvienytų.

Malda

Viešpatie, išmokyk mus melstis, kaip Jėzus mokė savo mokinius. Tegū mes būsimė viena tikėjimu, meile, tarnyste – panašiai kaip jie buvo suvienyti širdimi. Tešvenčiame skirtingumą, džiaugiamės įvairove, noriai dalijamės maldos būdų turtais. Mūsų susibūrimas Jėzaus vardu teperkeičia mus, kad būtume viena tikrovė ir pasaulis įtikėtų jo ištikimu buvimu. Amen.

Ketvirtoji diena. Iš praeities į ateitį – atleidimas ir atminties gydymas

„Aš nesakau tau – iki septynių, bet iki septyniasdešimt septynių kartų“ (Mt 18, 22)

Jon 3: Didžio Ninevės miesto atgaila

Ps 51: Maldavimas pasigailėti

Kol 3, 12–17: Viršum viso šito tebūna meilė

Jn 8, 1–11: Nė aš tavęs nepasmerksiu

Komentaras

Praeities nuodėmių pripažinimas, atleidimo malonė ir

susitaikinimas yra nuolat išskylančios šių skaitinių temos. Mūsų krikščioniškųjų bendruomenių tarpusavio santykiai vis dar paženklinoti žmogiškojo silpnumo bei nuodėmės pėdsakų iš praeities. Kai kurios žaizdos gyja, kitos tebekelia skausmą ir skaldymąsi. Susidurti su praeitimi gali būti sunku ir reikalauti tiek individų, tiek bendruomenių nuoširdaus sielos tyrimo. Vis dėlto būtent to Dievas prašo iš mūsų, jeigu mes iš tikrųjų gyvename kaip jo išrinktoji tauta ir leidžiame, kad Kristaus taika viešpatautų mūsų širdyse ir tarp mūsų.

Jona ragino Ninevės žmones nuoširdžiai išpažinti savo savimeilę, gėrio nepaisymą ir smurto veiksmus. Jis nukreipė savo kvietimą visam miestui ir visiems jo gyventojams. Visi turi nusisukti nuo blogų kelių ir vis dar juos valdančio smurto.

Psalmininkas maldauja Dievo atleidimo, kadangi jį patį giliai trikdo jo praeitis. Jis pripažįsta savo nepasisekimus ir maldauja Dievo jo neapleisti. Jis taip pat jaučiasi atsakingas už Ninevės žmones ir nori parodyti jiems tiesos ir teisingo gyvenimo kelią, kad jie taip pat galėtų būti sutaikinti su Dievu.

Rašto aiškintojai ir fariziejai svetimavusioje moteryje regi vien žlugimą ir nuodėmę. Jie tapatina ją su jos praeitimi. Sykiu jie atsisako pripažinti savo pačių praeitį ir savo pačių nuodėmes. Jėzus mus kviečia nemesti pirmiems akmenis, nesmerkti ir galiausiai daugiau nebenuodėmiauti. Mūsų vienybės paieška yra pagrįsta šiuo kvietimu.

Atleidimas negali būti išmatuotas. Jis toks neišsemiamas kaip Dievo meilė: septyniasdešimt kartų po septynis. Mūsų bendruomenės savo ekumeninėje kelionėje kviečiamos liudyti Dievo gailestingumo begalybę.

Malda

Sutaikinantis Dieve, padėk mums įveikti nuoskaudas ir kartėlį, kuriuos paliko mummyse praeities klaidos bei nuodėmės. Išmokyk mus savo atlaidumo, kad nuolankiai galėtume siekti susitaikinimo su Tavimi ir su mūsų artimu. Stiprink mummyse Kristaus meilę – Tavo Bažnyčios vienybės šaltinį ir laidą.

Penktoji diena. Dievo buvimas tarp mūsų: kvietimas į taiką

„Su mumis Galybių Viešpats“ (Ps 46)

1 Kar 19, 1–13a: Švelnus tylus dvelksmas

Ps 46: Su mumis Galybių Viešpats

Apd 10, 9–48: Dievas nėra šališkas

Lk 10, 25–37: Kas yra mano artimas?

Komentaras

Apmąstydami bibliinius tekstus, bylojančius apie Dievo buvimą tarp mūsų, suvokiame esminius iššūkius mūsų ekumeninėje kelionėje.

Kaip ir Elijo laikais, neverta ieškoti Dievo audroje ar žemės drebėjime. Jo taikingas ir ramus buvimas išvelgiamas švelnaus vėjelio šlamesyje ar net visiškoje tyloje.

Turime persiimti psalmininko įsitikinimu: Dievas yra mūsų vienintelė stiprybė. Sekdami sutrupinančio lanqus ir sulaužančio ietis Dievo pavyzdžiu, esame kviečiami užbaigti visus konfliktus.

Apaštalų darbuose aprašytas epizodas kviečia mus apmąstyti, kaip prisikėlusio Kristaus Dvasia darbuojasi pasaulyje. Sekdami bešališko Dievo pavyzdžiu, turime išmokti taip pat pranokti visas pernelyg žmogiškas sienas.

Gerojo samariečio palyginimas mums primena, kad negalime praeiti pro šalį, sutikę bėdos ištiktą brolių ar seserį. Ar galime nejausti susirūpinimo, jei kita bažnytinė bendruomenė išgyvena sunkumus?

Malda

Tėve, susirinkę Jėzaus Kristaus vardu meldžiame: padaryk mus dėmesingus tavo buvimui šiame pasaulyje ir padėk mums atskirti kelius, kuriais Tu nori mus vesti mūsų ekumeninėje piligrimystėje. Visa garbė ir šlovė Tau per amžius. Amen.

Šeštoji diena. Misija Jėzaus vardu

„Taip ir jūsų dangiškas Tėvas nenori, kad pražūtų bent vienas šitų mažutėlių“ (Mt 18, 14)

Dan 3, 19–30: Tikėjimo liudijimas

Ps 146: Šlovinkite Viešpatį Išganytoją

Apd 8, 26–40: Pilypas liudija Etiopijos eunuchui

Lk 10, 1–12: Jėzus pasiunčia savo mokinius

Komentaras

Šiandien mes sutinkame žmonių, kurie yra Dievo pašaukti liudyti savo tikėjimą. Šadrachas, Mešachas ir Abed Negas turi stiprų ir tvirtą tikėjimą tuo, kuris juos gelbėja. Jų uolumas, draša ir vieningas liudijimas didelio asmeninio pavojaus akivaizdoje įtikina karalių ir jo pareigūnus, jog jų Dievas yra vienintelis tikrasis Dievas. Tačiau jų tikėjimo liudijimas taip pat padrašina pakelti įgašdintas Izraelio širdis. Šiuo būdu Dievo tauta buvo dar kartą sustiprinta ir sutelkta apie savo Dievą.

Psalmininkas gieda šlovės giesmes Viešpačiui, ateišančiam pas savo žmones daugeliu atvejų ir įvairiomis aplinkybėmis, kad jie pasiektų saugumą ir išganytą. Dievo nuolatinio rūpinimosi savo tauta lemiamą pavyzdį galima išvelgti Jėzaus pasiuntime. Jis ne vien suburia silpnuosius ir nuklydusius, bet taip pat tikisi, kad išsiųsti į misiją jo vardu mokiniai entuziastingai ir atsidavę dalysis Dievo karalystės Gerąja Naujiena.

Pilypas atspindi ankstyvosios Bažnyčios entuziazmą. Jis naudojasi kiekviena proga vykdyti Jėzaus misiją.

Būdami Kristaus sekėjai, šiandien esame pašaukti būti misijinė tauta. Evangelijos žinia visuomet yra veiksmingesnė, kai krikščionys vieningai aukoja bendrą liudijimą jo tiesai. Dabar mūsų eilė dalytis Gerąja Naujiena su visais žmonėmis. Mes visi šaukiame:

- turėti drašos netikėjimo akivaizdoje;
- išeiti iš savo kultūros ir religinės tradicijos saugaus prieglobsčio;
- rasti naujų ir išradingų būdų skelbti Jėzaus Kristaus Gerąją Naujieną;
- būti įkvėpti ir entuziastingi dėl mūsų bendro tikėjimo;
- būti motyvuoti Jėzaus užuojautos ir drauge darbuotis lengvinant kentėjimus mūsų pasaulyje;
- mesti iššūkį neteisybei pasaulyje ir stovėti vargšų pusėje.

Sparčios pasaulio plėtros akivaizdoje krikščionių teikiamas vieningas Evangelijos liudijimas kyla tiek iš mūsų veiklos einant į pasaulį, tiek buriant silpnuosius, kad nė vienas mažutėlis nebūtų prarastas.

Mes turime įgyvendinti dvejopą pašaukimą!

Malda

Gyvasis Dieve, pažadink troškimą būti misijinė tauta. Padėk mums klausytis Tavo kvietimo ir duok drašos sekti Tavo Dvasios vedimu. Per mūsų bendrą liudijimą leisk mums suburti silpnuosius, kad būtume sustiprinti ir eitume į visą pasaulį skelbti Tavo karalystės Gerosios Naujienos. Amen.

Septintoji diena. Jėzaus vardu pripažinti ir sveikinti Dievo buvimą kitame

„Kas priima tokį vaikelį dėl manęs, tas mane priima“ (Mt 18, 5)

Iš 3, 1–17: Degantis krūmas

Ps 34: Viešpats gelbsti nuolankiusius

Apd 9, 1–6: Aš esu Jėzus, kurį tu persekioji

Mt 25, 31–46: Jėzus yra mūsų artimame

Komentaras

Kai Dievas paskelbė, kad išlaisvins Izraelio tautą iš vergijos išvesdamas ją iš Egipto į šalį, plūstančią pienu ir medumi, jis apreiškė savo buvimą Mozei iš liepsnojančio ir niekad nesudegančio krūmo. Taip tauta buvo patikinta jų tėvų Dievo buvimu: „Aš esu, kuris esu“. Tai nėra tolimas nesirūpinantis Dievas, bet esamybė ir asmuo, besirūpinantis savo išrinktosios tautos likimu.

Dievas vėliau patvirtins savo buvimą prigimtį savo Sūnaus Jėzaus Kristaus asmenyje, kuris primena mums, jog turime tapti tarsi maži vaikai, jei norime įžengti į karalystę. Kristaus ieškoti turėtume pirmiausia ne šio pasaulio didžiuosiuose, bet mažų vaikelių (ir tapusių panašiais į juos nekaltumu bei nuolankumu) nekaltume. Priimdami juos pas save mes priima-

me Kristų. Kristus mus patikina, kad yra su mumis, kai laikomės jo žodžio; kai du ar trys susirenka jo vardu; jis yra taip pat su tais, kurie yra dėl jo persekiojami. Būdami krikščionys, klusnūs per Paskutinę vakarienę duotam Jėzaus paliepimui: „Tai darykite mano atminimui“, – nors galime nesutikti dėl Jėzaus buvimo ant jo stalo prigimties, – vis dėlto tikime, jog jis yra mūsų širdyse ir mintyse.

Maitindami alkanus, rūpindamiesi ligoniais, lankydami kalinius, aprenkdami nuoguosius ir priimdami pašaliečius mes taip pat rūpinamės Jėzumi ir priimame jį. Pasaulinė Bažnyčių taryba buvo įkurta 1948 m. iš dalies atsiliepiant į neatidėliotiną poreikį, kad krikščionys bendradarbiautų vykdydami susitaikinimo užduotį ir rūpindamiesi tais, kurių gyvenimus suniokojo Antrasis pasaulinis karas. Šiandien ši diakoninė ir ekumeninė užduotis tęsiasi ir yra taip pat neatidėliotina. Tuo pačiu metu teologai kovoja ieškodami kelio į glaudesnę vienybę Bažnyčioje. Čia taip pat pamatinis žodis yra „pašalietis“. Jėzus mums sakė, kad turėtume mylėti savo artimą su visa jo kitokybe. Tai aiškus pamokymas atpažinti, kad pašalietis, kitas priklauso Kristui, nors jis atrodytų labai skirtingas, – tai pagrindinė priemonė, padedanti imtis ir vykdyti ekumeninę užduotį. Jei atpažįstame Kristaus buvimą pašalietyje iš kitos bažnytinės tradicijos, užuot bijojus jo ar jo siekių, galime mokytis iš jo, o jis gali mokytis iš mūsų. Šiuo būdu žengiamo vienybės keliu.

Suvokdami besitęsiantį Jėzaus buvimą daugeliu įvairių būdų, pažįstame, kad jis iš tikrųjų yra mūsų gyvenimo dalis. Jis nėra tik istorijos figūra, mokęs mus kaip turėtume gyventi. Per Šventąją Dvasią jis aktyviai yra šiandienos pasaulyje.

Malda

Amžinasis Tėve, leisk mums atpažinti Tavo buvimą tarp mūsų įvairiais būdais, kad mūsų Bažnyčios ir visuomenė labiau trokštų tikros bendrystės, kad mūsų malda prašant vienybės Kristaus kūne – Tavo Bažnyčioje būtų vis uolesnė. Meldžiamės Jėzaus vardu.

Aštuntoji diena. Viltimi esame viena

„Tai dienai atėjus, jūs suprasite, kad aš esu savo Tėve, ir jūs manyje, ir aš jumyse“ (Jn 14, 20)

Iš 40, 34–38: Per visą jų kelionę Viešpaties debesis buvo virš padangtės

Ps 42: Turėk viltį Dieve! Juk aš dar šlovinsiu jį

Apr 21, 1–6: Pats Dievas bus su jais

Jn 15–31: Nepaliksiu jūsų vienu

Komentaras

Mozė vedė Izraelio tautą per dykumą. Izraelitams keliaujant per tyrus Dievas juos lydėjo dieną debesyje, o naktį ugnimi.

Psalmės tema yra Dievo bendrijos ilgėjimasis, viliantis, kad išnyks abejonės ir liūdesys.

Naujoji iš Evangelijos gimusi tauta yra piligrimystės tauta, keliaujanti į gyvenimo pilnatvę naujoje kūrinyje, kai Dievas gyvens tarp mūsų, nušluostydamas kiekvieną ašarą nuo mūsų akių. Mirties nebebus. Skausmas ir susiskaldymas bus nugalėti. Bus viena atnaujinta ir suvienyta Dieve žmonija.

Tačiau dabar esame drauge kelyje. Turime tą pačią viltį ir priklausome vienam Dievui. Piligrimystės kelyje nesame vieniši. Jėzus nepaliko mūsų našlaičiais, nes mums buvo dovanota Dvasia. Tai vilties ir meilės Dvasia. Mums buvo duota Kristaus ramybė, kuri drąsina ir veda mus, kad liktume meilėje. Jei mylime Kristų, laikysimės jo žodžio.

Šios savaitės tema primena mums Jėzaus pažadą: „Kur du ar daugiau susirenka mano vardu, ten aš esu tarp jų“. Su Jėzumi, amžinuoju Dievo Žodžiu, gyvenančiu tarp mūsų, mes drauge keliaujame vilties kelionėje. Mes galime padėti vienas kitam, kad būtume ištikimi šiame kelyje. Dvasios galia Jėzus Kristus vis labiau leidžia mums vis geriau pažinti atnaujinančią Tėvo valią. Angažaudamiesi ekumeniniame judėjime siekiame tapti sutaukinta ir sutaukinančia bendrija, kuri yra ateinančios naujosios kūrinyje ženklas ir išankstinis pasitikimas. Su Dievo malone esame kelionėje, kad galėtume jau dabar, kiek įmanoma, labiau gyventi „žemėje kaip danguje“.

Malda

Amžinasis Tėve, suvienytiems Jėzaus vardu, suteik mums tikrumo, kad nepaisant visko mirtis nenugalės, mūsų susiskaldymai liausis, mes neprarasime drąsos ir išlaikysime viltį pasiekti tą gyvenimo, meilės ir šviesos pilnatvę, kurią Tu pažadėjai Tave mylintiems ir Tavo žodžio besilaikantiems. Amen.

Popiežius

Jonas Paulius II. Žinia Pasaulinės ligonių dienos (2005 m. vasario 11 d.) proga	Nr. 1, p. 2
Jonas Paulius II. Žinia 2005 m. gavėnios proga	Nr. 3, p. 2
Jonas Paulius II. Žinia XX pasaulinės jaunimo dienos proga	Nr. 4, p. 2
Jonas Paulius II. Apaštališkasis laiškas „Sparti plėtra“ atsakingiesiems už visuomenės komunikavimą	Nr. 5, p. 2
Jonas Paulius II. Laiškas kunigams 2005 m. Didžiojo ketvirtadienio proga	Nr. 6, p. 2
Jonas Paulius II. Žinia 42-osios pasaulinės maldos už pašaukimus dienos proga	Nr. 6, p. 4
Jonas Paulius II. 2005 m. Velykų žinia „Nukryžiuotasis ir prisikėlusysis Jėzau, pasilik su mumis!“	Nr. 7, p. 2
Jonas Paulius II. Žinia 39-osios pasaulinės visuomenės komunikavimo priemonių dienos proga	Nr. 8, p. 12

Popiežiaus Jono Pauliaus II mirtis ir laidotuvės	Nr. 7, p. 3
Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II testamentas	Nr. 7, p. 7
Kardinolo Angelo Sodano pamokslas per šv. Mišias Šv. Petro aikštėje už mirusį popiežių	Nr. 7, p. 9
Kardinolo Josepho Ratzingerio homilija per popiežiaus Jono Pauliaus II laidotuves	Nr. 7, p. 10
Popiežius, pakeitęs pasaulio veidą	Nr. 7, p. 12
Popiežiaus Jono Pauliaus II biografija: svarbiausi pontifikato įvykiai	Nr. 7, p. 17
Lietuva meldėsi už popiežių Joną Paulių II	Nr. 7, p. 26
Lietuvos vyskupų laiškas	Nr. 7, p. 30

Popiežiaus Benedikto XVI pamokslas per jo inauguracijos šv. Mišias Šv. Petro aikštėje balandžio 24 d.	Nr. 8, p. 2
Popiežiaus Benedikto XVI kalba, pasakyta balandžio 20 d. Siksto koplyčioje Eucharistijos šventimo kartu su kardinolais pabaigoje	Nr. 8, p. 4
Popiežiaus Benedikto XVI pontifikato pradžia	Nr. 8, p. 7
Popiežiaus Benedikto XVI biografija	Nr. 8, p. 9
Kardinolo Josepho Ratzingerio pamokslas per <i>Pro eligendo papa</i> Mišias Šv. Petro bazilikoje balandžio 18 d. prasidedant konklavai	Nr. 8, p. 10

Benediktas XVI. Vienybės sakramentas. Homilija, pasakyta per Italijos 24-ojo Eucharistinio kongreso baigiamąsias šv. Mišias	Nr. 11, p. 2
Benediktas XVI. Kalba Romos dvasininkams Laterano bazilikoje	Nr. 12, p. 2
Benediktas XVI. Antropologinis šeimos pagrindas	Nr. 12, p. 4
Benedikto XVI kalba per vigiliją su jaunimu Kelne	Nr. 16, p. 2
Benedikto XVI pamokslas per šv. Mišias Kelne XX pasaulinių jaunimo dienų metu Kelne	Nr. 16, p. 4
Benediktas XVI. Be moralinės jėgos širdyse neįmanoma statydinti geresnio pasaulio	Nr. 17, p. 2
Benediktas XVI. Žinia 92-osios migrantų ir pabėgėlių dienos (2006 m. sausio 15 d.) proga	Nr. 23, p. 2
Benediktas XVI. Žinia Pasaulinės taikos dienos proga	Nr. 24, p. 2

Šventasis Sostas

Jonas Paulius II. Siekti pilnutinės ir regimos bendrystės tame pačiame tikėjime ir tuose pačiuose sakramentuose	Nr. 1, p. 18
Šventojo Tėvo vardu – Vatikano valstybės sekretoriaus kardinolo Angelo Sodano žinia XXVI pasaulinės turizmo dienos proga	Nr. 17, p. 10

Vyskupų sinodas

- Vyskupų sinodo baigiamoji žinia „Eucharistija – gyvoji duona pasaulio taikos labui“ Nr. 21, p. 2
- Grižus iš Vyskupų sinodo asamblėjos:
Pokalbis su Vilkaviškio vysk. Rimantu Norvila
Vyskupų sinodo 4-oje generalinėje kongregacijoje vysk. R. Norvilos sakyta kalba Nr. 21, p. 7

Bažnyčios dokumentai

- Miraculorum Maximum*. Apaštališkosios penitenciarijos dekretas dėl atlaidų, suteikiamų Eucharistijos metais Nr. 2, p. 15
- Europos vyskupų konferencijų taryba. Katechezės–universitetų komisija.
Europos universitetų kapelionų komitetas. Universitetinė sielovada Europoje Nr. 2, p. 16
- Dvasininkijos kongregacija. Laiškas kunigams dėl Eucharistijos ir vaikų sielovados Nr. 3, p. 13
- Tarptautinė teologijos komisija. Bendrystė ir tarnystė:
Žmogaus asmuo suskurtas pagal Dievo paveikslą Nr. 3, p. 14; Nr. 4, p. 17
- Katalikiškojo auklėjimo kongregacija. Pašvęstieji asmenys ir jų misija mokykloje Nr. 9, p. 17; Nr. 10, p. 18
- Katalikiškojo auklėjimo kongregacija. Instrukcija dėl asmenų su homoseksualiais polinkiais pašaukimo atpažinimo kriterijų svarstant jų priėmimą į seminarijas ir leidimą priimti šventimus Nr. 23, p. 3
- Dekretas, kuriuo Šventasis Tėvas suteikia specialius visuotinius atlaidus
Vatikano II Susirinkimo užbaigimo 40-ųjų metinių proga. Dekretas *Urbis et Orbis* Nr. 23, p. 6
- Žinia Pasaulinės AIDS dienos proga Nr. 23, p. 7
- Popiežiškoji krikščionių vienybės taryba. Medžiaga Maldos už krikščionių vienybę savaitei Nr. 24, p. 16

Dvasininkų kongregacija

- Eucharistija, kunigystė ir bažnytinė bendrystė
(medžiaga, skirta apmąstyti kunigams Pasaulinės maldos dienos už kunigų šventėjimą proga) Nr. 11, p. 4

Ganytojo žodis

- Arkiv. S. Tamkevičiaus pamokslas Kristaus Prisikėlimo bažnyčios dedikacijos proga Nr. 1, p. 16
- Kardinolo A. J. Bačnio pamokslas Vilniaus arkikatedroje bazilikoje Vasario 16-osios proga Nr. 4, p. 16
- Kardinolo A. J. Bačnio Velyknakčio pamokslas Nr. 6, p. 21
- Kardinolo A. J. Bačnio pamokslas Kovo 11-osios proga Nr. 6, p. 22
- Arkiv. S. Tamkevičiaus pamokslas Šiluvoje Nr. 17, p. 21
- Kardinolo A. J. Bačnio pamokslas Šiluvoje Nr. 18, p. 13
- Kaišiadorių vyskupo J. Matulaičio žodis dėl tikybės pamokų ir pasirengimo įkrikščioninimo sakramentams Nr. 18, p. 15
- Kardinolo A. J. Bačnio pamokslas minint mirusiuosius Antakalnio kapinėse Nr. 21, p. 18
- Kardinolo A. J. Bačnio pamokslas Lietuvos pašvęstojo gyvenimo kongrese Nr. 22, p. 23
- Jo Eminencijos kardinolo A. J. Bačnio atsakymai į Eltos klausimus Nr. 22, p. 25

Lietuvos Vyskupų Konferencija

- Lietuvos vyskupų laiškas Maldos už pašaukimus savaitės proga Nr. 6, p. 6
- Lietuvos vyskupų laiškas Gyvybės dienai Nr. 8, p. 26
- Lietuvos vyskupų laiškas apie okultizmo plitimą Nr. 10, p. 2
- Lietuvos vyskupų kreipimasis dėl pagalbos potvynio JAV aukoms Nr. 17, p. 11

Katalikų Bažnyčios juridinių asmenų apskaitos tvarka	Nr. 22, p. 2
Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis	Nr. 2, p. 2
Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	Nr. 6, p. 7
Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	Nr. 10, p. 4
Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	Nr. 18, p. 2
Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	Nr. 22, p. 6
Homilijos	
Bažnyčios statytojai. 3 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 1, p. 13
Gausus atlygis. 4 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 1, p. 14
Žemės druska. 5 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 1, p. 15
Jėzaus gundymas. I gavėnios sekmadienis (A)	Nr. 2, p. 10
Taboro šviesa. II gavėnios sekmadienis (A)	Nr. 2, p. 11
Gyvasis vanduo. III gavėnios sekmadienis (A)	Nr. 2, p. 12
Tikėjimo šviesa. IV gavėnios sekmadienis (A)	Nr. 3, p. 12
Lozorius keliasi. V gavėnios sekmadienis (A)	Nr. 4, p. 13
Dvi procesijos. Verbų sekmadienis (A)	Nr. 4, p. 14
Jis prisikėlė. Velykos	Nr. 5, p. 15
Baltasis sekmadienis. II Velykų sekmadienis (A)	Nr. 6, p. 18
Laiminga kelionė. III Velykų sekmadienis (A)	Nr. 6, p. 19
Gerasis Ganytojas. IV Velykų sekmadienis (A)	Nr. 6, p. 20
Mūsų kelias. V Velykų sekmadienis (A)	Nr. 7, p. 31
Meilės raktas. VI Velykų sekmadienis (A)	Nr. 7, p. 32
Išėjęs pasilieka. Šeštinės (A)	Nr. 8, p. 23
Sekminių ugnis. Sekminės	Nr. 8, p. 24
Trejbės slėpinys. Švč. Trejbė (A)	Nr. 8, p. 25
Gyvoji Duona. Devintinės (A)	Nr. 9, p. 10
Muitininko pašaukimas. 10 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 9, p. 11
Dangaus karalystė. 11 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 9, p. 12
Nebijokite. 12 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 10, p. 16
Apaštalo kelias. 13 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 10, p. 17
Evangelijos adresatai. 14 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 11, p. 16
Dievo žodžio sėkla. 15 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 11, p. 17
Dievas laukia. 16 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 12, p. 17
Laimingas radinys. 17 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 12, p. 18
Viešpats pasotina. 18 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 12, p. 19
Tikėjimo išbandymas. 19 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 13–14, p. 13
Kanaanietės tikėjimas. 20 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 13–14, p. 14
Tu esi uola. 21 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 13–14, p. 15
Sveika, Karaliene. Švč. M. Marijos Ėmimas į dangų (Žolinė)	Nr. 13–14, p. 16
Kryžiaus slėpinys. 22 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 15, p. 11
Broliškas išpėjimas. 23 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 15, p. 12

Beviltiška skola. 24 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 15, p. 13
Meilės buhalterija. 25 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 15, p. 15
Tikrasis klusnumas. 26 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 16, p. 12
Izraelio drama. 27 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 17, p. 17
Vestuvių puota. 28 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 17, p. 18
Mokesčio pinigas. 29 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 17, p. 19
Didysis įsakymas. 30 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 18, p. 12
Fariziejų teisumas. 31 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 19, p. 9
Kelias į dangų. Visi šventieji	Nr. 19, p. 10
Vestuvių pokylis. 32 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 19, p. 11
Nepanaudotas talentas. 33 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 19, p. 12
Mūsų Karalius. Kristus Karalius (A)	Nr. 20, p. 10
Budėkite. I advento sekmadienis (B)	Nr. 20, p. 11
Taisykime Viešpačiui kelią. II advento sekmadienis (B)	Nr. 20, p. 12
Visuomet džiaukitės. III advento sekmadienis (B)	Nr. 20, p. 13
Tautų lauktasis. IV advento sekmadienis (B)	Nr. 21, p. 16
Šventa naktis. Kristaus Gimimas – Kalėdos	Nr. 21, p. 17
Šeima. Šventoji Šeima (B)	Nr. 22, p. 21
Dievas išgelbsti. Švč. M. Marija – Dievo Gimdytoja	Nr. 22, p. 22
Viešpaties apsireiškimas. Trys Karaliai (B)	Nr. 24, p. 14
Atgimti iš vandens. Jėzaus krikštas (B)	Nr. 24, p. 15
Dievo Avinėlis. 2 eilinis sekmadienis (B)	Nr. 24, p. 16

Straipsniai

Kardinolas Walter Kasper. Eucharistija – vienybės sakramentas	Nr. 1, p. 20
Kardinolas Alfonso Lopez Trujillo. Popiežiškoji šeimos taryba. Šeima ir gyvybė Europoje	Nr. 5, p. 16
Kardinolas Joseph Ratzinger. Europos siela	Nr. 9, p. 14
Kardinolas Joseph Ratzinger. Fatimos žinios teologiniai komentarai	Nr. 11, p. 19
Kardinolas Joseph Ratzinger. Krikščionybė, demitologizacija ir tiesos pergalė prieš religijas	Nr. 12, p. 21
Kardinolas Joseph Ratzinger. Bažnyčia ant trečiojo tūkstantmečio slenksčio	Nr. 13–14, p. 17
Kardinolas Joseph Ratzinger. Kas iš tikrųjų yra teologija?	Nr. 13–14, p. 21
Kardinolas Joseph Ratzinger. Tikėjimas ir teologija	Nr. 13–14, p. 23
Kardinolas Joseph Ratzinger. Europa kultūrų krizėje	Nr. 15, p. 16
Kardinolas Paul Poupard. Krikščioniškasis tikėjimas auštant naujam tūkstantmečiui ir netikėjimo bei religinio abejingumo iššūkis	Nr. 15, p. 21
Kardinolas Joseph Ratzinger. Eucharistija ir misija	Nr. 16, p. 13
Kardinolas Joseph Ratzinger. Kunigų tarnystė ir gyvenimas	Nr. 18, p. 16
Kardinolas Joseph Ratzinger. Man gera būti arti Dievo	Nr. 19, p. 14
Kardinolas Joseph Ratzinger. Ieškant atsakymo į mirties ir gyvenimo klausimą	Nr. 19, p. 19
Kardinolas Joseph Ratzinger. Konstitucijos <i>Lumen gentium</i> ekleziologija	Nr. 20, p. 15
Moralė ir jaunimas	Nr. 21, p. 19
Kardinolas Christoph Schönborn. Sukūrimas ir evoliucija	Nr. 23, p. 14

Popiežius: tęsti Vatikano II Susirinkimo pradėtą atsinaujinimą

(KAP) Popiežius Benediktas XVI paragino Katalikų Bažnyčią toliau žengti Vatikano II Susirinkimo nuzymėtu Evangelija grindžiamo atsinaujinimo keliu. Per šv. Mišias Šv. Petro katedroje Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilmės dieną popiežius paminėjo Vatikano II Susirinkimo keturiasdešimtąsias metines. Susirinkimas, trukęs trejus metus, baigėsi 1965 m. gruodžio 8 d. Jis davė pradžią Katalikų Bažnyčios atsinaujinimui, intensyvesniam dialogui su kitais krikščionimis, paskatino daugiau atsiverti pasauliui. Šv. Mišiose dalyvavo Romos kurijos kardinolai, vyskupai ir prelatai.

Per tos pačios dienos Viešpaties angelo maldą popiežius Vatikano II Susirinkimą pavadino „didžiausiu bažnytiniu XX a. įvykiu“. Jis dėkojo Dievui už dovanotą „ši bažnytinių Susirinkimą“ ir pastarųjų keturių dešimtmečių įvykių kupiną bažnytinių gyvenimą. Pasak Benedikto XVI, jo pirmtakai su didele pastoracine išmintimi vedė Bažnyčią „autentiško susirinkiminio atsinaujinimo“ keliu ir intensyviai stengėsi sąžiningai aiškinti bei įgyvendinti Susirinkimo nutarimus. Popiežius taip pat priminė, jog popiežius Paulius VI, iškilmingai užbaigdamas Susirinkimą 1965 m. gruodžio 8 d., prašęs Mariją globoti Bažnyčią bei padėti įgyvendinti Susirinkimo nutarimus. Marija, pasak popiežiaus, su motinišku rūpesčiu globojusi jo pirmtakus bei Susirinkimo įgyvendinimo darbus.

Saugotis klaidingo laisvės supratimo

(KAP) Popiežius Benediktas XVI įspėjo saugotis klaidingo laisvės supratimo. Sakydamas pamokslą per Mišias Šv. Petro katedroje Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilmės dieną popiežius atkreipė dėmesį, kad daugelis žmonių mano, jog „gera, galbūt netgi būtina, sudaryti kokį nors nedidelį paktą su blogiu ir pasilaikyti šiek

ties laisvės blogio atžvilgiu“. Daugelis žmonių įtarinėja, kad Dievas esąs žmogiškosios laisvės varžovas. Anot popiežiaus, tokioms tendencijoms pasiduoti nevalia. „Jei gyvensime priešingai meilei ir tiesai, vadinasi, priešingai Dievui, griausime vieni kitus ir pasaulį“, – sakė popiežius.

Benediktas XVI kritikavo mintį, kad žmogus galys iki galo realizuoti savo žmogiškąją būtį tik savavališkai elgdamasis. Toks polinkis esąs „nuodų lašas“, glūdintis kiekviename asmenyje ir Bažnyčios vadinamas gimtąja nuodėme. Be gimtosios nuodėmės pradėtosios Dievo Gimdytojos Marijos šventės dieną būtina suvokti, jog Dievui paklūstantis žmogus nevirsta marionete.

„Juo žmogus yra arčiau Dievo, juo jis yra arčiau žmonių. Tą mums rodo Marija“, – pabrėžė popiežius. Jis priminė, kad popiežius Paulius VI per Susirinkimą Mariją pavadinęs „Bažnyčios motina“. Tada Susirinkimo tėvai plodami pakilę iš savo vietų. Benediktas XVI sakė, jog šis momentas jam neišdildomai įsirežęs į atmintį.

Benediktas XVI padėjo rožių prie Marijos kolonos Romoje

(KAP) Gruodžio 8 d. popiežius Benediktas XVI, laikydamasis tradicijos, apsilankė Romos Piazza di Spagna ir prie Marijos kolonos padėjo rožių. Šventiškai papuoštoje aikštėje popiežiaus laukė tūkstančiai romiečių bei turistų. Miesto vardu Benediktą pasveikino Romos meras.

Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilmės dieną popiežius prašė Marijos globoti Bažnyčią bei pasaulį ir meldė jos užtarimo, idant tautos gyventų taikoje bei santarvėje. Dievo Motinai po kojomis jis padėdąs žmonijos baimę ir viltį. Pirmąkart kaip popiežius lankydamasis prie Marijos kolonos Benediktas XVI priminė, jog lygiai prieš keturiasdešimt metų, 1965 m. gruodžio 8 d., baigėsi Vatikano II Susirinkimas.

Laikotarpiu po Susirinkimo, pasak popiežiaus, Marija rodė kelią Bažnyčios ganytojams, ypač popiežiams, ir padėjo Bažnyčiai „teisingai suprasti ir ištikimai įgyvendinti Susirinkimo dokumentus“.

Marijos statula ant vienos antikinės kolonos buvo pastatyta popiežiaujant Pijui IX (1848–1878) Marijos Nekaltojo Prasidėjimo dogmos paskelbimo (1854) proga. Kiekvienų metų gruodžio 8-ąją, liturginę Nekaltojo Prasidėjimo iškilmės dieną, popiežius Marijos statulos papėdėje padeda gėlių.

Popiežius kritikuoja advento pavertimą komercija

(KAP) Popiežius Benediktas XVI kritikavo advento pavertimą komercija pavadindamas tai „savotišku aplinkos teršimu“. Per gruodžio 11 d. Viešpaties angelo maldą jis pareiškė, jog vartojimo visuomenėje adventas ėmė plėtotis linkme, grasinančia užstoti „autentišką“ pasirengimo Kalėdoms „dvasią“. Dienas prieš šventę, pasak popiežiaus, turėtų ženklinti susikaupimas, kuklumas bei vidinis džiaugsmas.

Popiežius teigiamai įvertino italų šeimų paprotį po „nekaltai pradėtosios Dievo Motinos šventės“, gruodžio 8-osios, įrengti prakartėles. Tai, pasak Benedikto XVI, paprastas, bet veiksmingas tikėjimo perteikimo vaikams būdas. Jis priminė šventąją Pranciškų Asyžietį, XIII a. gyvai inscenizuodavusį Kalėdų vyksmą. Iš jo kilusi prakartėlių tradicija iki šandien išlaikė savo evangelizacinę vertę ir gali padėti suvokti „tikrųjų Kalėdų slėpinį“.

Dievas visada arti savo kūrinių

(KAP) Pasak popiežiaus Benedikto XVI, Dievo atėjimas bei buvimas čia ir dabar reiškia ne baimę keliančio Teisėjo viešpatavimą, bet paspirtį ir išlaisvinimą. Per gruodžio 14 d. bendrąją audienciją, komentuodamas 139 psalmę, popiežius sakė, jog iliuziška puoselėti mintį apie galimybę išvengti Kūrė-

jo žvilgsnio. Dievas žinaš viską ir esąs arti savo kūrinijos. Tačiau šis artumas nėra grasinantis ir kontroliuojantis, net jei Dievas „nėra abejingas“ blogiui. Nukrypdamas nuo parengtos kalbos Benediktas keletą žodžių tarė apie paguodą patiriant egzistencinę baimę. „Net didžiausioje mirties nakties vienuoje Viešpats mūsų nepalieka“, – sakė Benediktas XVI.

Popiežius ragina tęsti katalikų ir ortodoksų dialogą

(KAP) Popiežius Benediktas XVI paragino toliau plėtoti katalikų ir ortodoksų dialogą. „Nevalia tenkintis „tarpiniais etapais“, būtina nepaliaujamai, ryžtingai, aiškiai ir nuolankiai ieškoti Jėzaus Kristaus valios“, – sakė popiežius gruodžio 14 d. per audienciją pasirengimo oficialios Katalikų ir ortodoksų dialogo komisijos visuotiniam susirinkimui, įvyksiančiam 2006 m. Belgrade, komiteto nariams. Dialogo komisijai iš katalikų pusės vadovauja Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos prezidentas kardinolas Walteris Kasperis, iš ortodoksų – Pergamino metropolitas Ioannis Zizioulas.

Pasak Benedikto XVI, artimiausia dialogo užduotimi turėtų būti esamų nuomonių skirtumų įveikimas ir bendros pastangos atkurti visišką Bažnyčių bendrystę. Kartu popiežius pabrėžė, jog tam savų „silpnų jėgų“ nepakanka. Nuolatos būtina melsti dieviškosios pagalbos, nes vienybė pirmučiausiai yra „Dievo dovana“.

Nauji leidiniai

Kalendorius „Spindėkit kaip žvaigždės“. Dienos šventojo kalendorius. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 368 p.

Šis kalendorius pravers ne vienerius metus. Jis skirtas paminėti kiekvienos dienos šventąjį. Greta tradiciškai minimų pateikiami Lietuvai artimesni ir aktualesni šventieji. Įvardyta ir tai, ką jie globoja. Iš įvairių šaltinių išrinktos šventųjų ar mūsų laikų Evangelijos liudytojų mintys, kurios savo išmintimi lydės skaitytojus per visą dieną.

Katalikų žinynas – 2006. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 335 p.

Žinyne pateikiami kasmet atnaujinami duomenys apie visas Lietuvos vyskupijas, vienuolijas, katalikiškas organizacijas, centrus, sąjūdžius, katalikiškąją žiniasklaidą ir mokymo įstaigas.

„Kūdikis mums gimė! Sūnus duotas mums! Jis bus mums valdovas. Jo vardas bus „Nuostabasis Patarėjas, Galingasis Dievas, Amžinasis Tėvas, Ramybės Kunigaikštis“ (Iz 9, 5).

„Bažnyčios žinių“ skaitytojus nuoširdžiai sveikiname sulaukusius Kristaus Gimimo iškilmių ir linkime apščių vilties Naujųjų metų.

„Bažnyčios žinių“ redakcija

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
mons. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2005, „Bažnyčios žinios“